

EEEH Dergi

Eşit, Erişilebilir, Engelsiz Hayat

Sayı: 92

Ekim 2021

Editör: Burak Sarı

Yazım Denetimi: Gülcan Altun, Canan Çam Yücel

Web Sorumlusu: Can Deniz Balkaya, Ramazan Derin

Web Teknik Destek: Burak Sarı

Sosyal Medya Sorumlusu: Dilek Başar Açlan

Yayımlayan: Engelsiz Erişim Derneği

İletişim Bilgileri:

Web: <http://eeeh.engelsizerisim.com>

E-posta: eeehdergi@engelsizerisim.com

Facebook: www.facebook.com/eeehdergi

Twitter: www.twitter.com/eeehdergi

Youtube: www.youtube.com/channel/UCYxPXyFBI1mOlsPKTcuFafw

İçindekiler

Editörden.....	1
Görselleri Açıklatma Yolculuğu.....	4
Sosyal Medyada Görsellere Açıklama Ekleme.....	6
İşte Sağlamcılık O Demek.....	8
Tedavi Ne Demek?	16
Gülün Dilinden	19
Akbalalar ve Algılar.....	21
Körlük, Toplum Bizim Karşımızda Mı?.....	34
Bireysel Alanıma Saygı Duymalısın	48
Gelinliksiz Tabut	50
Merhaba! Spektrum Ekibinden Bir Merhaba!.....	53
Erişilebilir Anne Oldum.....	56
Özgürlüğün Kar Yankısı	58
Görme Engelli Bir Bebek, Ebeveynlerine Sesleniyor-1	61
Yelda ya da Eloquence Gitti, Tek Çözüm Format Mı?	65
Biraz Ondan, Biraz Bundan, Biraz Şundan.....	66

Editörden

Özel sayımızdan herkese kucak dolusu sevgiler dostlar. Sayı hazırlıkları sırasında bugüne kadar biriktirdiklerimize şöyle bir göz attık. Gördük ki çok güzel izler bırakmışız tarihe. Rüzgâr her yerden sevgiyle, mücadeleyle ve heyecanla bıraktığımız izlerin kokusunu taşıyor. Yeni izler bırakma gücünü çoğaltmak için soluyoruz. Gelin bu izler içerisinde hangilerini seçmişiz bir göz atalım.

Sayımızın ilk yazısında kampanyamız var. Nurşen Korkmaz'ın kaleminden okuyoruz.

Hâlâ “Ama ben görsele açıklama eklemeyi bilmiyorum kiiii” diyenlere Tuba Kaya ısrarla anlatıyor.

Bütün sorunlarımızın kökeninde “sağlamcılık” yatıyor. Peki nedir bu sağlamcılık? Mikrofonlarımızı Engin Yılmaz'a uzatıyoruz.

Sağlamcılar tıbbi modelden besleniyorlar ve kendi normları dışındaki her şeyi bozuk ve tedavi edilesi görüyorlar. En yakınlarımız hatta bazı yeti farklılığı olanlar da bu anlayışı destekliyor. Hasta olmadığımızı insanların zihnine kazımak için ağzımızın tadının bozulmasını göze alıyoruz ve Meral Sözen yara bandını kaldırmaya cesaret ediyor.

“O acayip dünyanın ötekileştirdikleri artık yeter demişti. İşçiler, körler, topallar, göçmenler, eşcinseller.” Bozuk görülenlerin, ötekileştirilenlerin, yok sayılanların bu dünyayı değiştireceği gerçeğini gülün dilinden pardon Burak Sarı'nın kaleminden okuyalım.

“Biz kendi adımıza konuşacağız. Kendi sesimizle konuşacağız ve başkalarının bizim adımıza konuşmasına izin vermeyeceğiz.” Dünyanın diğer ucunda yıllar önce kendi adına konuşmanın ve kendisi olarak ötekileştirilmeden yaşamının kavgası verilmeye başlamış. Ali Çolak çevirisiyle okuyoruz.

“Bizim sorunumuz çoğu insanın hayal ettiğinden o kadar farklı ki, bu sorunun varlığını fark etmek onlar için bile zor. Bizim sorunumuz körlük değil.” Toplum bizim karşımızda mı? Amine Ennur Aksoy ve Soner Çoban çevirisiyle bizlerle.

Konuk yazarımız Nuri Turhan, “Bireysel alanıma saygı duymalısın” diyerek dünyanın en haklı itirazını dillendiriyor.

Bireysel alan bir tarafa, söz konusu yeti farklılığı olanlar olunca yılların gelenekleri bile unutuluyor. Nasıl mı? Gülcan Altun anlatıyor.

Hak temelli mücadelede soluğunu soluğumuza katan Merhaba Spektrum’un sınımsıcak ”Merhaba” yazısını ilgilerinize sunuyoruz.

Ailemize katılan yeni bireyi anmadan olmaz. Belki ileride yazarımız olur. Sevgi Mart Göcen erişilebilir anne oluşunu anlatıyor.

Birileri sınırlar çizse de doğa ve yaşam bizimle. Hazır kış yaklaşıyorken erişilebilir şekilde kartopu oynamayı da öğrenelim değil mi? Dilek Başar Açlan anlatıyor.

Bebeğiniz kör mü doğdu? Paniklemeyin. Canan Çam Yücel, kör bir bebeğin dilinden adım adım anlatıyor ne yapılması gerektiğini.

Kör Bilgisayar kullanıcılarının kâbusudur sentezleyicinin susması. Belki de korkulacak bir şey yoktur. Can Deniz Balkaya öyle diyor.

Teknolojiyle arası iyi olmayanların Bilgisayar ile kavgaları meşhurdur. Bilgisayar fiyatları yüksek ve yapmanız gereken işlemler basit. Bilgisayarınızı kırıp masrafa girmek yerine Ramazan Derin’e kulak verin.

Özel sayının heyecanı ile makale uzunluğunda bir tanıtım yazısı yazmışım. Çenesi düşük editör her dergiye zarar. Daha bu seslendirilecek, okunacak. Bir çay daha içme ısrarınızı üzüterek geri çeviriyor ve Kasım sayısını hazırlamaya gidiyoruz.

Görselleri Açıklatma Yolculuğu

Nurşen Korkmaz

nsunarkorkmaz@gmail.com

Sayı: 87, Mayıs 2021

Sevgili dostlar, çoğumuz sosyal medyayı farklı amaçlar için takip ediyor ve sıkça kullanıyoruz. Kimi zaman gündeme dair haberleri, kimi zaman eğitim haberlerini, seminerleri, yeni çıkan kitapları ve kitap önerilerini; kimi zaman bir tartışmayı veya ilgi duyduğumuz konuya ilişkin olup bitenleri sosyal medya aracılığıyla takip ediyoruz. Sosyal medya platformlarından da çoğunlukla Twitter'ı kullanıyoruz. Ancak Twitter paylaşımlarındaki görsellere açıklama eklenmediğinde ilgili paylaşım körler tarafından takip edilemiyor. Çünkü kullandığımız ekran okuyucu programlar görselleri algılayamıyor. Evet yardımcı programlar kullanarak okuyabiliriz ama bu fazladan emek ister. Ayrıca her kör bu yardımcı programlardan haberdar olmayabilir. Yardımcı bir uygulama kullanmak o paylaşıma herkesle aynı anda erişebilmeyi sağlamaz zaten. Bu yüzden asıl çözüm ve olması gereken şey, yapılan görsel paylaşımlara açıklama eklemektir. Biz de EEEH Dergi ekibi olarak yeni yaşımızın verdiği motivasyonla bu konuda bir şey yapmaya karar verdik. “Ne yapalım, nasıl bir etkinlik hazırlayalım ve bizi konu dışı bırakan, ötekileştiren ve son derece rahatsız eden bu konuyu nasıl gündeme taşıyalım?” Derken aklımıza bir kampanya fikri geldi. Hem de kısa vadeli değil sürekli olacak. Hakkımızı elde edinceye, sesimizi duyuruncaya dek devam edecek bir kampanya. Sonra başladık diğer detayları düşünmeye.

“İşe, yaşadığımız erişilebilirlik sorununu anlatan ve kampanya etiketimizi içeren bir duyuru metni yazarak başlayalım” dedi bir arkadaşımız. “O halde etiket ne olsun?” Dedik. Birbirinden farklı öneriler havada uçuştular. En sonunda #KörlerBuradaGörseliAçıkla etiketinde karar kıldık. Etiketimizi açıklama eklenmeden paylaşılan her görselin altına yapıştıralım. Sonra sevgili editörümüz Meral Sözen harika bir metin hazırladı. Yedi yaşımızı doldurduğumuz Şubat sayımızda siz değerli takipçilerimize de duyurduk kampanyamızı.

4 Mart Perşembe akşamı ilk olarak gazetelere “#KörlerBuradaGörseliAçıkla” diyerek kampanya sürecini başlattık. Etkinliğimize çok farklı hesaplardan önemli destekler geldi. Sizlerin de yoğun katılımıyla başarılı bir açılış etkinliği oldu. Çağrımıza olumlu dönüş yapıp paylaşımlarını erişilebilir hale getiren ve bunu nasıl yapacağını soran duyarlı Twitter kullanıcıları bizi çok heyecanlandırdı ve motivasyonumuzu yükseltti. Büyük bir keyifle anlattık erişilebilir

görsel paylaşımını nasıl yapacaklarını ve onlardan da destek istedik. Sizden gelen destekleri de takip ediyorduk bir yandan. “X arkadaş da bize destek vermeye başladı, yeni tweet’ler paylaşılmış, tweet’lerimizi şu kadar kişi beğenip retweet etmiş, sayımız biraz daha arttı, Harika ilerliyoruz” diyerek sürekli canlı tuttuk gelişmeleri. Motivasyonumuz yükseldikçe de yazmaya devam ettik “#KörlerBuradaGörseliAçıkla” Saat kaç olursa olsun her yeni gelişmeyi WhatsApp grubumuzdan büyük bir coşkuyla birbirimize haber verdik. Sonrasında hiç durmadık. Gerek gazetelere gerekse açıklama eklenmeden paylaşılan tüm görsellerin altına “#KörlerBuradaGörseliAçıkla” dedik.

Kampanya kısa sürede ses getirmeye başladı. Çağrımızı duyan kimi resmi ve özel hesaplar ne demek istediğimizi sormaya başladılar. Yönlendirmelerimizle görsel paylaşımlarına açıklama ekleyenler ve bunu sürekli hale getirenler oldu. Ve biz anladık ki bu işin nasıl yapıldığını bilmeyenler çoğunlukta. Ekran okuyucu kullanmayanların ne demek istediğimizi anlamamaları veya görsele açıklama eklemelerine rağmen bir fark görmemeleri gibi durumlarla karşılaştık. Gayet doğal tabii bu durum. Çünkü farkı ancak ekran okuyucu kullanıcıları görebiliyor. Kampanyamıza destek veren ve paylaşımlarını erişilebilir hale getiren hesapları “#BuTweetErişilebilir” etiketiyle ödüllendirmeye başlayarak bir adım daha ileriye taşıdık süreci. Bir hafta sonra da kamu kurumlarına seslendik “#KörlerBuradaGörseliAçıkla”

Sesimize kulak vermeyen, bizi görmezlikten gelip görsellerine açıklama eklemeyen hesaplara hakkımızı elde edinceye dek çağrıda bulunmaya devam edeceğiz. Çünkü yaşamın her alanına farklılıklarımızla aynı anda erişmek en temel hakkımız. Görsele açıklama eklemek erişilebilir tweet demektir. Erişilebilir tweet bir lütuf değil eşitliği sağlayan koşuldur. Eşit, erişilebilir ve engelsiz hayat ancak ve ancak her görsele herkesle aynı anda erişebildiğimizde mümkündür.

Sosyal Medyada Görsellere Açıklama Ekleme

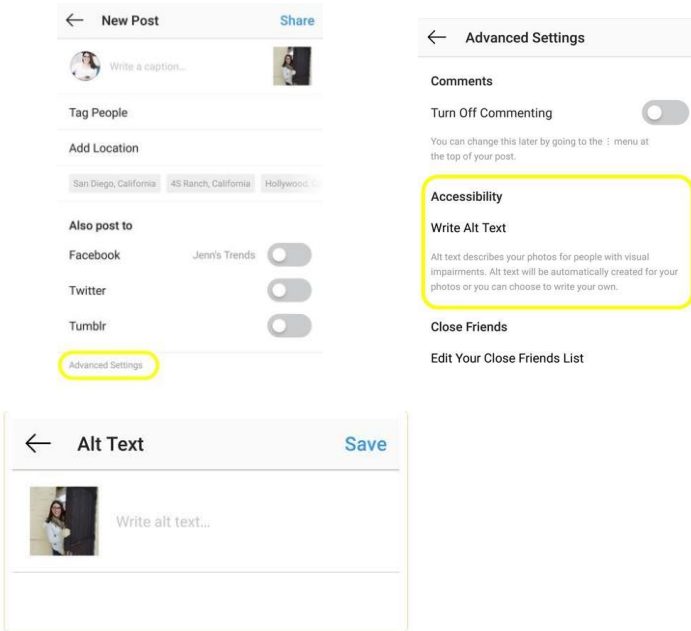
Tuba Kaya

tuba_ky@hotmail.com

Sayı: 87, Mayıs 2021

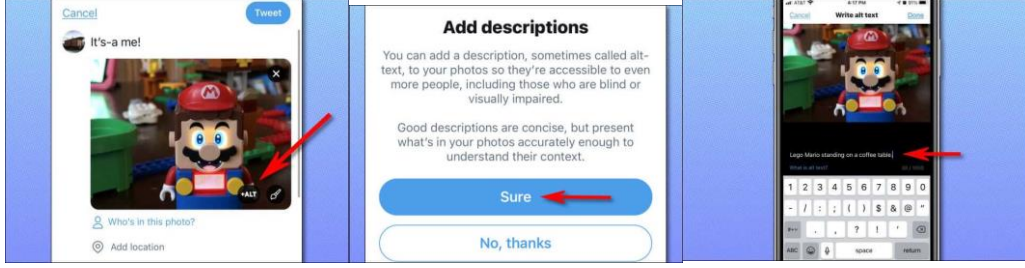
Instagram'da Erişilebilir Görsel Paylaşımı

Instagram'da paylaşılacak görsel seçilir. Sağ üst köşedeki “Paylaş” butonunu tıklamadan önce en altta “Gelişmiş ayarlar (Advance setting)” seçilerek açılan sekmede en altta “Erişilebilirlik” butonu tıklanır. “Alternatif metin yaz (Write alt text)” butonu seçilir. Görselin betimlemesi yapıldıktan sonra sağ üst köşede “Kaydet (Save)” tıklanır. Böylece görsel erişilebilir hale gelerek paylaşılır. Aşağıdaki üç görselde sırasıyla bu adımlar gösterilmiştir:

Twitter'da Erişilebilir Görsel Paylaşımı

Twitter'da paylaşılacak görsel seçilir. Seçilen görsel paylaşılmadan önce seçilen görselin sağ altında çıkan “+Alt (Alternatif metin)” butonu tıklanır. Çıkan “Emin misiniz (Sure)” ve “Hayır, teşekkürler (No, thanks)” seçeneklerinden “Eminim (Sure)” seçilir. Açılan kutuya görselin betimlemesi yapıldıktan sonra sağ üst köşede “Tamam” butonu tıklanır. Görsel erişilebilir hale gelir ve paylaşılır. Aşağıdaki üç görselde sırasıyla bu adımlar gösterilmiştir:

Facebook'ta Erişilebilir Görsel Paylaşımı

Facebook'ta paylaşılacak görsel seçilir. Fotoğrafın üzerinde “ Düzenle” simgesi tıklanır. Otomatik olarak oluşturulan metin, fotoğrafın sol tarafında gösterilecektir. Düzenlemek için “Oluşturulan alternatif metni geçersiz kıl” seçilerek alternatif metin, kutuya yazılır. Otomatik oluşturulan metne geri dönmek için “Temizle” tıklanarak kaydetmek için sol alttaki” Kaydet” seçeneğine basılır.

İşte Sağlamcılık O Demek

Engin Yılmaz

engin_yilmaz@yahoo.com

86. Sayı: Nisan 2021

Asıl Yazar: Maria R. Palacios

Çeviri Destek: Faruk Demir

Orijinal bağlantı:

<https://cripstory.wordpress.com/2017/04/01/naming-ableism/>

Hiç sakat gibi davranmıyorsun deyip bunu iltifat olarak almamı bekliyorsun ya,
İşte sağlamcılık o demek.

Sırf sakat olduğum için beni otomatikman cesur ve güçlü sanıyorsun ya,
İşte sağlamcılık o demek.

Hani körlüğüm senin karanlığın oluyor,

Hani yara izlerimi diline dolayıp gerçeğimi anlıyormuş gibi yapıyorsun ya,
İşte sağlamcılık o demek.

Beni iyileştirmeye, düzeltmeye çalışıyorsun ya,

Bir gün cennette yürüyeceğime, göreceğime, duyacağıma, veya olamadığım her şeyi
olacağıma dair

Sözler veriyorsun hani,

İşte sağlamcılık o demek.

Cennetin sağlam bedenlilerin yeri olduğuna,

Ve eksik bedenlerin burada tam olacağına inanılır ya,

İşte sağlamcılık o demek.

tam kelimesini sağlam bedenlere tapulayıp ben farklılıklarına rağmen güzelim diyorsun
ya,

Hani anlayamıyorsun Farklılıklarınla birlikte güzel olduğunu,

Sağlamcılık işte o demek...

Meyvelerimizi tatmayı reddedip bizi daldan sarkar halde olmaya ve çürümeye terk
ediyorsun ya, Sağlamcılık işte o demek.

Korkularının meyvesidir sağlamcılık.

Seksi dediğinde beni kastedemiyorsun ya hiç,

Sağlamcılık işte o demek.

Özgür olma mücadelemi dikizleyip kendi bağımsızlığımla ilgili kibirleniyorsun ya hani,

İşte sağlamcılık o demek.

Aslında ne kadar özgür olduğunu sanman sağlamcılık.

Beni bekar, bakire, kendi bedenimden nefret ediyor sanıyorsun ya hani,

Öyle ya aksi nasıl olabilir ki dar kafana göre,

İşte sağlamcılık o demek.

Senin rahatının kaçması bir kat merdivenden daha büyük bir engel oluyor ya bazen,

İşte sağlamcılık o demek.

Hani ana babalar çocuklarını kenara çekip bakma sakın diye öğütler,

Böylece de aslında sakatlığın kaka sözcük olduğunu aşılayıverirler ya,

İşte sağlamcılık o demek.

Beni çalışırken veya yemek pişirirken izlerken çok ilham aldığını söylüyorsun ya hani,

Sağlamcılık işte o demek.

Hani yaralarımın üzülmeyen bakamazsın,

veya ne kadar üzgün olduğunu söylemek zorunda hissedersin ya kendini,

veya benim gibi bir ucube karşısında kendi sağlam bedeninin yüzünden neredeyse suçlu

hissedip

Bana bir özür borcun olduğunu düşünürsün ya,

Neredeyse diyorum, çünkü öyle olmasaydı

Dilinin altında yılan gibi kıvrılan “Allah’a şükür iyi ki ben değilim” baklasıyla

Beni çabucak aklından çıkaramazdın ya hani,

İşte sağlamcılık o demek.

Planlarına erişilebilir mekanlar, erişilebilir alanları dahil etmeyip

Beni listeden silmeyi daha da kolaylaştırırsın ya,

İşte sağlamcılık o demek.

Sanki sakat insanlar yokmuş gibi numara yapabiliyorsun ya,

İşte sağlamcılık o demek.

Sınıf resimlerinde veya okul piyeslerinde sırf sahnede rampa olmadığı için

Okul arkadaşlarına katılamamak var ya hani,

İşte sağlamlılık o demek.

Sakat yaşamlarımız sakat olmayan aktörlerce oynanıyor ya hani,

İşte sağlamlılık o demek.

Hani rolümüzü oynayan sakat olmayan aktörler mücadelemizi anladıklarını düşünür ya,

İşte sağlamlılık o demek.

Başka seçeneğim olmadığı için erişilebilir olmayan kaldırımlarda yuvarlanmak zorunda kalıyorum ya, İşte sağlamlılık o demek.

Benim başka seçeneğim yokken senin olması gerçeğidir sağlamlılık.

Sakat ebeveynlere anne baba olamayacakları söylenir ya,

İşte sağlamlılık o demek.

Bebeginin benimle güvende olmadığını hissedersin ya hani,

Ya da başımı bir çocuk gibi okşayıp sevimlice seslenirsin bana,

İşte sağlamlılık o demek.

Rehber köpeğim sırf uçaktaki sakat olmayan yolcular şikâyet etti diye uçaktan atılıyor ya bazen,

İşte sağlamlılık o demek.

Senden yardım istediğimde benim yerime seçim yapma hakkını kendinde hissediyorsun ya,

İşte sağlamlılık o demek.,

Benim söylediğimle ilgili hiçbir fikrin olmadığını kabul etmek yerine

Anlıyormuş gibi başını sallıyorsun ya hani,

İşte sağlamlılık o demek.

Doğruyu söylemekten korkuyor olma gerçeğidir sağlamlılık.

Sakat çocukları baloya götürüp

Bir daha onlarla hiç konuşmayan insanlardan kahramanlar yaratılır ya hani,

Çünkü bir iyilik ömür boyu değilse de en az on yıl götürür onları,

Sağlamlılık işte o demek.

Ömür boyu izolasyondur sağlamlılık,

Ömür boyu tecrit.

Evvel zaman içinde ebilen bir sakat varmış,

Ve ebilen her sakat için sağlam bedenli biri varmış,
Vardır, olmalı, ama yok temalı bir ömür dolusu anlatılmamış hikayelerdir sağlamlık.
Ezilen kişi sen olmadığın müddetçe,
Eksik olarak görülen beden seninki olmadığı sürece
Meseleyi sorunun olarak görmemen ve gerisini boş vermen gerçeğidir sağlamlık.
Gözden irak, gönülden irak.
Defolu olanı, seni yavaşlatanı, seni utandıranı arkada bırakmaktır sağlamlık.
Sırf aynı odada oturuyoruz ve aynı havayı soluyoruz diye
Seni utandırdığımız gerçeğidir sağlamlık.,
Benim sıra beklemek zorunda kalmamam adil değil diyorsun ya hani,
İşte o demek sağlamlık.
Sırf haklarımı talep ediyorum diye haddimi aştığımı düşünüyorsun ya hani,
İşte o demek sağlamlık.

Kendi zavallı Sağlam bedenli ayakların yorulurken
Bana sabahtan akşama kadar oturduğum için ne kadar da şanslı olduğumu söylersin ya
bazen,
İşte o demek sağlamlık.
Söylemeyip derinlerde ben olmadığın için şükrediyorsun ya hani,
İşte o demek sağlamlık.
Medyanın bizi bir acıma veya kahramanlık nesnesi diye resmetmesidir sağlamlık.
İlham pornosudur sağlamlık.
Sakat insanlar porno yapmamalı,
Çünkü bizim bedenlerimiz çıplak olarak kimsenin görmek isteyeceği şeyler değil diye
düşünüyorsan,
İşte o demek sağlamlık.
Gizli odanın anahtar deliğinden göz gezdirdiğin çıplak bağınazlığıdır sağlamlık.
Bizi evlerimize kapatmak istiyor
Ve fiziksel özürlü, farklı yetenekli gibi yansıtmayan yeni etiketlerle yaftalamaya
inaniyorsun ya hani,
İşte o demek sağlamlık.

Otobüsleri erişilebilir yapıp duraklara giden caddelere el sürmemektir sağlamcılık.

Otobüs duraklarının bir Forrest Gump hikayesi misali

Sürekli anlatılmayı bekleyen hale gelmesidir sağlamcılık.

Yazılmamış tarihimizin sayfalarında otobüslerin arkalarında bile yerimiz olmaması

Ve günümüze dek Rosa Parks'ın sakat versiyonunu her Allah'ın günü nasıl

yaşadığımızdır sağlamcılık.

Eğer tanrı beni iyileştirmiyorsa

Bunun yegane nedeninin yeterince iman etmediğimi söylemendir sağlamcılık.,

İnancın beni tanrıdan bir ceza olarak görüyor ya,

Veya karabasan gibi farklılıklarımı dualarınla savuşturmaya çalışıyorsun ya hani,

İşte o demek sağlamcılık.

Cehaletinin karabasanlarıdır sağlamcılık.

Erişilebilir park yeri sağlayıp kapıya ulaşmamızı çok görmektir sağlamcılık.

Emlak sektörü bir taraftan erişilebilir olmayan binalar yapıp

Bir taraftan da erişimimizi engelleyen bir merdiveni ortadan kaldırdıklarında

Sanki göz zevkini bozuyor, bir suç işliyor, bir kural ihlali yapıyorlarmış gibi davranıyor

ya hani,

İşte o demek sağlamcılık.

Haklarımızı sinsice ihlal edip bizi halının altına süpürmektir sağlamcılık.

Sağlamcı şakalar yapıp benden komik olduklarını düşünmemi bekliyorsun ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Senin komikliklerinin benim acılarım haline gelmesidir sağlamcılık.

Zenginlerin gerçek mülklerle monopoli oynayıp

Hiçbirini makul fiyatlı veya erişilebilir yapmaya tenezzül etmemesidir sağlamcılık.

Makul fiyat ve erişilebilir kelimeleri yan yana gelmek için fazla iyi duruyor ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Nitelikli sakat başvurusu yok demektir sağlamcılık.

Aslında demek istiyorsun ki, sakat gibi görünmeyen başarılı sakat bulmak zor.

Bizi yok saymak için sebepler yaratma, bizi kafes ardında tutma nedenleri bulabilme kabiliyetin, Mücadelemizi tarih sayfalarının dışında bırakmandır sağlamcılık.

Sanki hiç var olmamışız gibi.

Sen benim tek sakat arkadaşımın diyorsun ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Neden görünmez hissettiğimizi hala anlamıyorum diyorsun ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Görmediğin için sakat olmadığımı düşünüyorsun ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Her zaman Pollyanna gibi cesur olmamı beklemektir sağlamcılık.

Her kötü hissettiğimde bunun tek sebebinin sakatlığım olacağını düşünüyorsun

Ve fazla alıngan olduğuma inanıyorsun,

İşte o demek sağlamcılık.

Farklılıklarımın ağırlığı senin taşıyabilmen için çok ağır olduğundan,

Senin sağlamcı inançlarını da sırtlamamı beklemektir sağlamcılık.

Bana zorla dayattığın suçluluk duygusunu taşımaya mecbur kalmaktır sağlamcılık.,

Otizmin aptallığa eşit olduğunu düşündüğünde

Ve aptallığı benim gibileri anlatmanın bir başka yolu olarak gördüğünde,

İşte o demek sağlamcılık.

İşiten çocuğumu işaret dili çevirmenin gibi kullanıyorsun ya, işte o demek sağlamcılık.

İşiten çocuğumu kendim için işaret dili çevirmeni gibi kullanmak zorunda bırakıyorum

ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Sakatlığımın benim hatam olmadığını söylüyor ama öyleymiş gibi davranıyorsun ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Her zaman birini suçlamak zorunda kalmaktır sağlamcılık.

Benimle iletişim kurmaktan korktuğun için ne sipariş edeceğimi arkadaşlarıma sormandır sağlamcılık. Denemeye bile tenezzül etmemen gerçeğidir sağlamcılık.

Sakat çocuğunuz partiye davet edilmeyen tek çocuk olur ya hani,

İşte o demek sağlamcılık.

Bir siyasi partinin sakatlığa ve mücadelemize alay konusu muamelesi yapmasıdır sağlamcılık.

Polisler sakatlığımı tehdit gibi gördüklerinde,

İşte o demek sağlamcılık.,

Yalnızca Sakat olarak dışarıda olmak tehlikeliyse,

İşte o demek sağlamcılık.

İhtiyaçlarımı özel diye tanımlayıp ihmal etmektir sağlamcılık.

Düzeltilmem gerektiğine inanmaktır sağlamcılık.

Hakikatte bozuk olanı düzeltmeyi reddetmendir sağlamcılık.

Hayatımızı trajik bir hikaye gibi çizmektir sağlamcılık.

Hikayemizin sakat olmayan merceklerce yakalanıp

Sakat olmayan sesler tarafından anlatılmasıdır sağlamcılık.

Sanki erişim temel bir hak değilmiş gibi

Rampa ve park yeri için minnettar olmam gerektiğini hissediyorsan,

İşte o demek sağlamcılık.

Temel haklarımın bir yük gibi görülmesidir sağlamcılık.

Sırf sana yardıma ihtiyacım varmış gibi geldiği için

Bana sormadan zorla yardım etmeye çalışıyorsun ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Senden yardım istememin

Benim yerime karar verme hakkını da sana verdiğini düşünmendir sağlamcılık.

Benimle romantik bir ilişki yaşadığını arkadaşlarından sakladığında işte o demek sağlamcılık.,

Benimle merak için seks yapmandır sağlamcılık.

Senin merakın benim alanımı işgal ettiğinde,

Bana zarar verip yaralı bıraktığında,

İşte o demek sağlamcılık.

Hayatta kalmam için bunlar elzem olabilir ama

Bir maddi yardım, kredi veya sigorta pirim hakkı kazandığım için bir anda arkadaşım kesiliyorsan eğer,

İşte o demek sağlamcılık.

Derinlerde hiç umurunda olmadığı halde,

Sırf ücretini aldığı için bakım verip umursuyormuş gibi yaptığında,

İşte o demek sağlamcılık.

Sakatların olmadığı bir dünya dilediğini bana söyleyip seninle aynı fikirde olmamı bekliyorsun ya,

İşte o demek sağlamcılık.

Sakat kalacağıma öleyim diyorsun ya hani,

İşte o demek sağlamcılık.

Keşke elimden gelse de ölseniz,

Veya keşke yaşamanıza yardım etmek zorunda kalmasam diye düşünüyorsun ya bazen,

İşte o demek sağlamcılık.

Sakatlar ölseler daha iyi durumda olurlardı diye inanmaktır sağlamcılık.

Başını başka yana çevirip Sağlam bedeninin sana ayrıcalıklar tanıdığını kabul etmiyorsun

Ve senin ayrıcalığının benim ezilişimin bir parçası olduğunu görmezden geliyorsun ya

hani,

İşte Sağlamcılık o demek.

Tedavi Ne Demek?

Meral Sözen

meralsozen1@gmail.com

Sayı: 89, Temmuz 2021

Biz bu satırlarda, farklılığı engele dönüştüren fiziksel ve toplumsal bariyerleri çokça anlattık. Asıl sorunun körlük veya herhangi bir yeti farklılığı değil, erişilebilir olmayan fiziksel çevre ve toplumsal önyargılar olduğunu sonsuz örnekle açıkladık.

Bugüne kadar kenarından köşesinden değindiğimiz ancak bir türlü gerçek bir sorun olarak merkeze koyamadığımız bir yarayı deşeceğim burada. Üzerini kapatmış olduğumuz için tartışmaya pek gerek görmediğimiz ama o yara bandını bir kaldırırsak altından iltihap akacak olan ve bizi içten içe zehirleyen o yaradan bahsedeceğim. Ben de dahil olmak üzere gerçekten düşünen ve hissedenlerin canı yanacak. Öyle ki bırakın sağlamcı toplumu, hak temelli aktivizm yanlısı arkadaşlar bile bu konuya mesafeyle yaklaşacak. İşte o yaranın adı, tedavi.

“Hiç tartışmayalım bu konuyu!” diyen; “İsteyen tedavi olur, istemeyen olmaz. Zaten şu an bir tedavi de yok!” diye de hızlıca akıl yürüten arkadaşlar, ellerinde yara bantlarıyla koşmaya başlamışlardır bile. Ancak “tedavi” düşüncesi ve söylemi hiç öyle çabucak üstünden atlanacak bir konu değil. Bizi içten içe nasıl öldürdüğünü anlatayım biraz.

En yakınlarınızdan yolda hiç tanımadığınız kişilere kadar birçok kişi sizin için bir tedavi olup olmadığını soruyor. Bunun olması gerektiğini düşünüyor, bunu umut ediyor, bunu istiyor, belki de araştırıyor. Peki bu ne demek?

“Ben bu durumu kabul etmiyorum!” demek. “Ben senin bu halini kabul etmiyorum. Körlüğünü / farklılığımı kabul etmiyorum. Seni böyle olduğun gibi kabul etmiyorum!” demek. Yani kısaca “Seni kabul etmiyorum” demek. Bunun bir insanı içten içe nasıl yaralayacağını düşünebiliyor musunuz? Olmamanız gereken bir formda insanların arasındasınız. Olmaması gereken bir şeyler oluyor varlığınızla. Eksiksiniz, bozoksunuz, keşke öyle olmasanız.

İşte tedavi bu demek. Size tedavi seçeneği her sorulduğunda bir kez daha kabul edilmemeyi deneyimlersiniz. Keşke herkese, “Beni böyle kabul edin!” diye haykırabilseydiniz. Çok küçük yaşlardan beri doktor doktor gezdirilenler bunu iyi bilirler. Ayak üstü havadan sudan konuştuğu kişiden birden bire, “Tedavisi yok mu?” sorusunu duyanlar iyi bilirler. Sevgi ilişkisi kurduğunu zannettiği kişinin, “Keşke bir tedavisi olsaydı” temennisini duyanlar da iyi bilirler.

“Beni çok iyi anlıyor” dediği arkadaşından, “Körlüğe Çare Bulundu” başlıklı haberin bağlantısını bir sabah mesaj olarak alanlar da anlarlar aslında kabul edilmediklerini. Anlarlar da belli etmezler. Kendilerinden bile gizlerler kabul edilmediklerini. Can yakıcıdır çünkü. İçten içe çürürler bu yüzden.

Sadece sağlamcı toplum mudur bunu yapan? Hayır. Ne yazık ki hayır. Yeti farklılığı olanlar da bu sağlamlıktan muaf değildir. Yıllarını olası bir tedavinin arayışıyla geçirenler var. Arama motorlarına her gün hastalığının adını yazıp saatlerce konuyla ilgili tedavi yazılarını okuyanlar var. WhatsApp grupları kurup her gün yüzlerce mesajla bu konuyu konuşan topluluklar var. Küçük bir iyileşme umudu için retinasını kesip biçirenler var. Tedavi gelene kadar okuduğu üniversiteyi donduranlar, anne - baba olma hayallerini tedavinin bulunacağı güne erteleyenler, hiçbir güvencesi olmayan araştırmalarda denek olmak için para toplayanlar, yardım dilenenler, varını yoğunu dolandırıcılara yatıranlar var. Sonsuz çaba ve sonsuz hayal kırıklığı döngüsünde yaşamları yitip gidiyor insanların. Ne uğruna?

Peki olası bir tedavinin hiç mi makul bir tarafı yok? Hayır, yok. Yeri geliyor, en güvendiğim yoldaşlar bile konunun üstünden atlamaya çalışıyor. “Eğer körlük sarı ya da siyah saçlı olmak gibi bir farksa” diyorlar, “o halde bir kişinin saçını boyatmayı tercih etmesi gibi bir şeydir tedavi olmak da.” Bu mantığa bürüne çabası, yarayı açmaktan korkmaktır işte. Aynı şey değil çünkü. İnsanlar saçlarını sarı ya da siyaha boyamadıklarında için için öldürülmüyorlar, varlıklarının hem kendileri tarafından hem de çevre tarafından olduğu gibi kabul edilmediği bir yaşamı sürmek zorunda kalmıyorlar.

“Tedavi söylemini tümünden ortadan kaldırmak mümkün mü?” dersanız, cevabım “Hiç şüphesiz evet.” Bir örnekle anlatayım. Yeryüzünün bizim yaşadığımız bölümünde hemen hemen dengeli bir biçimde gece ve gündüz yaşanıyor. Gece olduğunda elektrik sayesinde, daha önceden de daha başka yöntemlerle, bir şekilde aydınlık sağlanıyor. Gecenin oluşumu, Dünya’nın Güneş’in çevresinde dönüşü sonucunda gerçekleşiyor. Bu son derece doğal ve kabul edilmesi gereken bir durum. Biz geceleri de gündüz yapabildiğimiz işleri yapabilmek için bulunduğumuz ortamları aydınlatmanın yollarını buluyoruz. Ama Dünya’nın Güneş çevresindeki dönüşünü durdurmaya çalışmıyoruz. Ne dersiniz, aslında öyle yapılırsa daha mantıklı olmaz mıydı? Bir sürü düzenleme yapılıyor geceleri aydınlatmak için, sokak lambaları, elektrik sarfiyatı vs. Bunun yerine bir yolu bulunsa da Dünya’nın her yeri her an Güneş görse. Belki bir gün yapılırsa ama şu an için konuşulmaya bile değmeyecek bir fikir bu. Düşünsenize her akşam insanlar söylenmeye

başlıyor, “Şu Dünya’nın dönüşüne de bir çözüm bulunamadı, o kadar da kaynak aktarılıyor çalışmalara ama. Böyle giderse yüz yıla kadar gecenin çaresi kesin bulunur diyorlar...” Bir de bugün ev ve iş yerlerinin aydınlatılması için kullanılan bütün maddi ve düşünsel kaynakların, bir gün Dünya’yı durdurabilmek için harcanması gerektiği söylene. Çevrenizde sürekli bu konuda konuşulsa, onlara yorumunuz ne olurdu? “Ne alaka?” demez miydiniz? “Gece oluşundan dolayı sorun yaşıyorsak, aydınlatma imkanlarını geliştirelim, daha verimli, daha temiz enerjiler bulalım vb.” demez miydiniz? Her gün Dünya döndüğü için kahrolan insanlar olsaydık bu çok aptalca ve bir o kadar gereksiz olmaz mıydı? Hem gecenin de kendine has güzellikleri yok mu?

Gece güzel ve doğal da körlük değil mi? Geceyi öldürelim mi? Gazeteler, “Gece Tarih Oluyor” diye müjdeli manşetler atsın mı?

“İsteyen körlükten tedavi olsun, ben karışmam” demekle “İsteyen sağlamlık yapsın, ben karışmam” demek arasında ne fark var? Tedavi düşüncesi sağlamlığın can damarıdır. Tedavi fikrine savaş açmadan sağlamlığa savaş açamazsınız.

Tüm bu anlattıklarımın üzerine bana gelip de hala, “Ama aynı şey değil, falan filan” diyorsanız, kapatın yaranın üstünü; kanıksanmış sağlamlığın irini zehirlesin hepimizi.

Gülün Dilinden

Burak Sarı

buraksari2014@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Üzerine binen ağırlıkla biraz daha sindi atıldığı köşede. Saatlerdir böyleydi işte. Üzerine farklı farklı kokan çeşitli cisimler atılıyordu. Baş döndürücü kalabalığın arasında tiksintiyle bakıp geçilen bir yığıntının arasında duruyordu öylece. Ara sıra gelip üzerine balgam fırlatanlar, öfkeden ve çaresizlikten bir tekme savurup gidenler, midesindeki boşluğu dolduracak bir şeyler arayanlar, ziyaret ediyordu içinde bulunduğu tepeciği. Buz kesen havanın kesici salvolarından bir nebze korunmaya çalışanlar, içlerinden çekip çıkardıklarıyla ateşler yakardı yanı başında. O ateşin başında bir bilge, kaskatı kesilmeden belki birkaç saat önce havayı dolduruyordu naif sesiyle. “Dost senin derdinden ben yana yana”. Belki bir çağrıda bulunuyordu, umursamaz adımlarla yanından geçip gidenlere. “Ben buradayım” diyordu. Ama kimse duymuyordu sesini. Ne sonradan ona methiyeler düzecek bir avuç aydın, ne yıllarca bilgelere yurt olmuş Kalkedon toprağı. Aydınlar sokaklara, bilgi zihinlere yabancılaşmıştı. Bir zamanlar “körler ülkesi” diye anılan Kalkedon, körlere ve güzelliklere yabancılaşmıştı. Haramilerin elinde kendine ve tarihine küsmüştü. Artık sokakları körler için erişilemez, bilgiler içinse barınılmaz olmuştu. Ateş söndü, türkü sustu. Aşk derinlere çekildi bilgenin yüreğinde. Metalaşmaktan kurtulan bilgi, kilitledi kendisini onun zihnine. İşkence tezgahlarında örselenmiş bedeni, soğğun korkunç salvolarıyla katılaştı ve saat durdu. Bulunduğu yığınım içerisinde tanıklık etti tüm olup bitene. “Bitkinin hisleri olmaz” diyenlere inat, hüznle izledi gördüğü manzarayı. Bilgenin başına gelenlerle benziyordu belki yaşadıkları. Uçsuz bucaksız bir ormanın güzelliğinde, güneşin sıcaklığında hissetmişti ilk kendi benliğini. Ormanın en güzel gülüydü. Bülbüller gelirdi meşk için. İncitmeden konarlardı üzerine. Hele içlerinden biri vardı ki o gelince her şey ayrı güzel olurdu. Sevgiyle çiçeklenirdi. Laldi bülbül. Duyamazdı kimse şen cıvıltılarını. Ama o duyardı. Dünyanın en güzel serenatlarını yapardı bülbül ona kendi diliyle. Kimsenin tadamayacağı hisleri yaşatıyordu ona. Sevişmenin zamanı, mekanı, kalıpları yoktu işte. Alabildiğine yüzerlerdi mutluluk içinde. Her şeyi tüketmeye koşullanmış bir kısım canlı, bazen gelip rahatlarını bozardı. Bir gün korkulan oldu. Alışık olmadığı adımlar yaklaştı ona doğru; hışımla kovdu bülbülü. Sonra yabancı bir cisim dolaşmaya başladı üzerinde. Canından can kopararak üzerindeki dikenleri

kesmeye başladı. Bilmediği dünyaya ait canlılar, dikenleri sevmezlerdi. Gül güzel, diken ucubeydi onlar için. Bülbülü severler ama sadece şakıyıp kulaklarını şenlendirenleri. Bu acayip dünyanın insanları, her şeyi kalıplarla yaparlar. Farklı olanı ya da işlerine yaramayacağını düşündüklerini sevmezler. Bu yüzden yeti farkı olan herkes eksiktir onlar için. Körlük, sağırlık, çirkinlik kusurdur onlar için. Sevmelerinin de sınırı vardır. Hemcinsine aşık olana “sapkın” derler. Yani sevmeyi bilmezler. İşte onun da yolu bu acayip dünyaya düşecekti. Dikenlerinden soyunduktan sonra, çırılçıplak koparıldı kökünden. Fiyat biçtiler üzerine. Bir kalantor onu satın aldı. Bir internet sitesinden kopyaladığı güzel sözlerle sevgilisine hediye etti. Bir köşeye bırakıldı. Bol bol deklanşörler patladı. Sahte gülücüklerle profilleri süsledi. Alışamadı bu dünyaya. Döktü yapraklarını. Bütün cazibesini yitirdikten sonra, hoyratça çöp tenekesine atıldı. Saatlerce o çöp dağının içerisinde kaldı. Sürekli yerinin değişmesine neden olan hareketler yeniden başlamıştı. Hareketin sahibi ellerden birisi usulca dokundu ona. Sonra incitmek istemez gibi yavaşça çekti. Kaldığı barakaya götürdü. Yerden aldığı bir toprakla doldurduğu yoğurt kabının içerisine özenle dikti. Sevgiyle suladı. Her gün daha iyiye gidiyordu. Bir gün muhteşem bir karmaşanın içinde buldu kendisini. O acayip dünyanın ötekileştirdikleri “Artık yeter” demişti. İşçiler, kadınlar, körler, topallar, göçmenler, eşcinseller. Gök kuşağı gibi tamamlıyorlardı birbirlerini. Gaz ve toz bulutu içerisinde, güvenli ellerde taşınyordu. Bütün sevgisiyle bülbülü düşündü. İşte çiçek açmış, hayata dönmüştü. Bülbül mü? O zaten hep yanındaydı.

Akbabalar ve Algılar

Konuşmacı: NFB başkanı Kenneth Jernigan

Yer ve zaman: Los Angeles, 8 Temmuz, 1976

Çeviren: Ali Çolak

ali.f.colak@gmail.com

Sayı: 88, Haziran 2021

Çevirmenin Notu:

Aşağıdaki konuşma, zaman bakımından bize biraz uzak görünebilir. Toplumun bir bölümü bir Nebze daha bilinçli. **Kural** genellikle bizim lehimize ve bilinçli olmayanlar da ayıplanma ya da şikayet edilmekten korktukları için önyargılarını bu kadar özgürce dile getiremiyorlar. Fakat bu önyargıları dillendirememeleri önyargılı oldukları gerçeğini değiştirmiyor. Yapılacak çok şey var. Zaman bakımından uzak olsa da, konuşmanın felsefi anlamda gayet önemli olduğunu düşünüyorum.

Saygılarımla.

Zamanın birinde bir kral, oğullarının ülkesine hükmetmeye uygunluklarını imtihan etmek için onlarla beraber seyahate çıktı. İçinde kurumuş bir ağacın üstüne konmuş bir akbaba bulunan bir tarlaya vardıklarında Kral büyük oğluna dedi ki “Vur ama ilk önce bana ne gördüğünü söyle” oğlan dedi ki “Toprağı, otları ve gökyüzünü görüyorum”. “Yeter, dur” dedi kral ortanca oğluna dönerek dedi ki “Vur ama ilk önce bana ne gördüğünü söyle”. Ortanca oğlan dedi ki “Yeri ve üstüne bir akbabanın konduğu bir kurumuş ağacı görüyorum”. “Yeter, dur” dedi kral ve küçük oğluna dönerek dedi ki “Vur ama ilk önce bana ne gördüğünü söyle”. küçük oğlan, bir kere bile bakışını akbabadan ayırmadan dedi ki “Kanadın gövdeyle birleştiği bölgeyi görüyorum” ve ok hedefini vurdu ve akbaba düştü. Evet, bu bir fabl. Ama aynı zamanda bir hatırlatma ve bir kararlılık.

Geçen yıl 1 Temmuz'da (ironik bir şekilde, kongremizin açılış günü) haber yorumcusu Paul Harvey “Herkes eşit değildir” adında bir radyo yayını yaptı ve dedi ki: “Eşitlik konusunda kendimizi yanıltmayı ne zaman bırakacağız?” Federal ve Eyalet hükümetleri tarafından yürütülen ve sakatlar için eşit iş hakları sağlamayı amaçlayan acınası bir problem türemiştir. Sıkça hiçbir neden gösterilmeden engellilerin iş başvuruları reddediliyor. “Nedenler daha yüksek sigorta oranları, körler ve sağırılar için ayrı sinyallerin kurulumu olabilir”. dedi ve devam etti:

“İtiraf edeyim ki siyasetçilerimiz ve medya, insanı bir mesele söz konusu olunca fakirler, yoksullar, sevilemeyenler ve kusurlulara karşı laf etmeye asla cesaret edemiyorlar. ” Bu hayaller ne kadar uygulanamaz ve gerçekleştirilemez olsa da kanaat önderleri hepimiz eşitmiş gibi davranmak zorunda. Tabii ki hiçbirimiz değiliz”

Harvey, argümanını İngiliz yazar C. S. Lewis’e ait bir söz ile sonlandırdı:

“Senin ile eşitlik diyen hiç kimse bu söylediğine inanmaz, eğer inansaydı söylemezdi. Bir St. Bernard köpeği, bir süs köpeğine ya da bir alim cahil, bir budalaya ya da işi olan biri, işsize veya güzel bir kadın, şöyle böyle bir kadına bunu asla söylemez. Eşitlik iddiaları genellikle kendilerini bir şekilde aşağılanmış olarak görenler tarafından yapılır. İfade ettiği ise, bir hastanın kabullenmek istemediği, kaşıdıran, sızlatan ve kıvrandıran aşağılık bilincidir.”

Böyle dedi Paul Harvey ve kanal bu mesajını milyonlara taşıdı. Eğer karşılaştığımız problemler yanlış algılar ve önyargıdan değil de durumumuzun tabiatından yani körlüğün kendisinden kaynaklanıyorsa, o zaman onunla kavga etmektense onunla yüzleşmek zorundayız. Şikayetçi olmanın, inleyip ağlamanın hiçbir yararı olmaz. Gerçekler gerçektir ve olduğu gibi kabullenilmeleri gerekir.

Eğer Harvey’in tezi doğru ise o zaman bizim organize olmamız bile trajik bir hata. 1940’da bir avuç insan iken, bugün NFB 50000 üyelik bir sayıya ulaştı. Bu büyümenin nedeni çok basit, felsefemiz ve o felsefenin vadettiği. Federasyonumuzun temel ilkesi, bizlerin asıl probleminin körlük değil, toplumun körlük hakkında hatalı algıları ve tutumları olduğu doğrudur. Biz federasyon üyeleri inanıyoruz ki körler kendilerini toplumun gördüğü gibi görüyorlar. Bu hatalı tutumları kabullenerek, bunların gerçekleşmesini sağlıyoruz. Aynı zamanda, inanıyoruz ki körler alanında çalışan Devlet kurumları ve özel kurumlar da aynı hatalı algıların kurbanıdır. Yaptıkları devasa çalışmalar, planladıkları programlar ve kendilerine müracaat edenleri bakıma muhtaç bırakmaları, iddia ettikleri gibi uzmanlık ya da bilgilerinin bir sonucu değil, toplumun kültüründe var olan ve içselleştirdikleri önyargıların sonucudur. İnanıyoruz ki körler olarak bize toplum ve kurumlar tarafından verilen ikinci sınıf rolünü kabul ettiğimizde, bunu sağlıklı bilgiler doğrudur veya zorunlu olduğumuz için değil, sosyal koşullandırmanın bir sonucu olarak yapıyoruz. Gerçekler sayesinde değil, masallar sayesinde bunu yapıyoruz.

Bu, NFB’nin varoluş nedenidir. Bu sebeple organize olduk ve bu sebeple devam ediyoruz. Bu sebep bizim yaptıklarımızı ve tavrımızı açıklıyor. Neden kendi adımıza konuşmak

istediğimizi, neden bizi etkileyen programlarda bir söz hakkı istediğimizi ve neden sadece bizim seçtiğimiz insanların adımıza konuşabileceği konusunda ısrar ettiğimizi. Başkaları bunu yapamaz ---kurum müdürleri ve yöneticileri olsalar da, uzman olduklarını iddia etseler de, kör olsalar da. Biz kendi adımıza konuşacağız, kendi sesimizle konuşacağız ve başkalarının bizim adımıza konuşmasına izin vermeyeceğiz. Biz daima tamamen eşit bir şekilde görebilenlerle çalışabileceğimizi, görenlerle oynayabileceğimizi, görenlerle yaşayabileceğimizi ve görenlerin de bizi eşit olarak kabullenmesinin mümkün olduğunu söyledik ve söylemeye devam edeceğiz. Fakat eğer Paul Harvey'nin tezi doğru ise bizim bütün felsefemiz bir yalandır. NFB sadece yararsız değil, düpedüz zararlıdır. Çünkü gerçekleşmesi imkansız olan bir geleceği vadedit hakikate dönüşemeyecek bir rüyaya çağırıyor. Eğer Harvey'nin tezi, meseleyi olduğu gibi anlatıyorsa, o zaman hatalarımızdan geri dönüp derneğimizi dağıtarak müsebbibi olduğumuz sorunlar için özür dileyelim. Toplumun bize layık gördüğü sadaka ve iyilikleri kabul edelim. Halimizi kabullenerek yolumuza gidelim ve bunu yalnız başımıza yapalım, zira ne eylemlerimizin bir önemi ne de eşitlik iddialarımızın bir manası yoktur. Elbette Paul Harvey tezi doğru değil. İçimizdeki her şey bunu reddediyor. Bütün tecrübemiz bu tezi yalanlıyor. Gerçekler bu tezi çürütüyor. Bu başından beri toplumu zehirlemeye devam eden cehaletten başka bir şey değildir. Anlaşmazlık ya da kavga çıkarmak istemiyoruz ama yapmamız gerekeni yapmaya hazırız. Artık ikinci sınıf vatandaş yerine konulmaya razı değiliz. Bize ayrımcılıkların olmadığını ve körlerin bir azınlık olmadığını söylüyorlar. Amma biz kim olduğumuzu biliyoruz ve hiçbir zaman geri gitmeyeceğiz. Akbaba ölü bir ağacın dallarına konmuş ve biz kanatların gövdeyle birleştiği noktayı görebiliyoruz.

Daima olduğu gibi bizim temel problemimiz toplumun anlayışsızlığıdır. Karşılaştığımız yanılığın bazıları aşikâr, gizli, bazıları tehlikeli ve bazıları düpedüz ahmakça. Missouri'de yaşayan bir adamdan bir mektup aldım. "Sayın bay" dedi mektupta "Burada feci derecede zarar görmüş 20'li yaşlarında kör bir kız var. Ben sadece kendisinin ve annesinin bir arkadaşıyım. Bir kör ile aşk yaşayıp da sonra bu konu hakkında yalan söyleyecek kadar namussuz değilim ben" Bu kabalığının altında, mektup korkunç bir belagat ile yüzyıllarının feryadını yükseltiyor. Mektubun ışık tuttuğu, biz körlerin karşılaştığı asıl problemlerdir. Bu problem Paul Harvey'in dediği gibi bizim özel sinyallere ihtiyacımız ya da bizi işe alan işverenlerin sigorta fiyatlarının artması değildir. Aksine problemlerimiz hiçbir ayrıcalık istemememize rağmen gayet makul bir şekilde yerine getirebileceğimiz işlerde rekabet etmemize izin verilmemesi, hukuk karşısında eşit

muamele göremiyor olmamız, kendine yetebilen özgür insanlar olabileceğimiz fikrinin sebepsizce reddedilmesi, bireysel onurumuzun kısıtlanması gibi temel meselelerdir. Bize karşı yöneltilen ayrımcılık hayali değil gerçek, istisnai değil sıradandır. Bu konu hakkında kanıtlar reddedilemeyecek kadar çoktur. Yakın zamanda gerçekleşen iki dava bu probleme örnektir. Birinde davayı gören hakimin sözlerine göre “Anne becerilerini kısıtlayacak derecede kör olup çocuğuna bakamayacağı için” kör bir anne çocuğunun velayetini kaybetmekle tehdit ediliyor. Bir diğerinde ise evli bir çift, koca kör olduğu için ve kocanın dediklerine göre “Kör olduğum için gören bir erkek çocuğun benimle bir bağ kuramayacağını düşündükleri için”, bir çocuğu evlat edinmek için yetersiz görüldüler. Burada ekleyelim ki her gün yüzlerce kör anne çocuklarını başarılı bir şekilde büyütüştür ve birçok kez gören çocukların kör ebeveynler tarafından evlat edinilmesine rağmen hiçbir problem yaşanmamıştır. Hatta söz konusu dava, hakim ile uzun bir mücadele sonunda çiftin lehine sonuç verince, gören çocuk kör babası ile bağ kurma konusunda hiçbir problem yaşamadı. Ama yine de problemin toplumda değil de bizde olduğunu söylüyorlar, ayrımcılığın olmadığını ve körlerin bir azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama biz kim olduğumuzu biliyoruz ve hiçbir zaman geri gitmeyeceğiz. Akbaba ölü bir ağacın dallarına konmuş ve biz kanatların gövdeyle birleştiği noktayı görüyoruz.

Geçen yıl, Oregon'daki Amerikan gazi destekçileri, Donna Bell adında görme engelli bir kızın yıllık Oregon kızlar kutlamasında (usulüne uygun bir şekilde seçilmiş olmasına rağmen) delege olarak yerini almasını yasakladı. Yasak için gösterilen gerekçe ise kör bir kız olarak bedensel anlamda yetersiz olması. Bu keyfi karar sonradan vali Tom McCall'un ısrarı üzerine geri çevrildi. Vali Donna hakkında şunları dedi: “Donna'nın liderliği, karakteri, dürüstlüğü, bilginliği, yardımseverliği ve bedensel anlamda yeterli olması ona burada bulunma hakkını veriyor”. Katıldı, akranları tarafından kabul edildi ve hiçbir problem ya da olay olmadan görevini yerine getirdi.

1975'in Kasım ayında, New Orleans'taki Times Picayune gazetesi şu manşeti attı, “Kör çocuklar yemekten nefret ediyor ve zorla yemek yedirilmeleri gerekiyor” Altındaki haberde Louisiana'daki bir körler ve sakatlar merkezinde bir çalışan şunları söylüyor: “Eğer kör bir çocuğa zorla yemek yedirmezseniz, açlıktan ölür... Yemek yemekten nefret ediyorlar” Bu yemekte bulunanlar konu hakkında kendileri hükmedebilirler. Benim tecrübeme göre herkes gibi iştahlı bir şekilde yemekleri mideye indiriyoruz. Ama Paul Harvey, bizim yeme alışkanlıklarımız hakkında yapılan bu tür zırvalara karşı itirazlarımızın, hasta olduğumuzu kanıtladığını ve kabul

etmesek de bizi kaşındıran, sızlatan ve kıvrandıran aşağılık bilincimizin bir ifadesi olduğunu söylediler. Ama bize ayrımcılığın olmadığını ve körlerin bir azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama biz kim olduğumuzu biliyoruz ve hiçbir zaman geri gitmeyeceğiz. Akbaba ölü bir ağacın dallarına konmuş ve biz kanatların gövdeyle birleştiği noktayı görüyoruz.

Elbette bu dışlama ve ayrımcılık ne bir coğrafi bölgeyle ne de bir yaş grubuna neden belirli bir tür durum ile kısıtlı. Herhangi bir yerde ve her yerde vuku buluyorlar. Matawan, New Jersey'deki bir eczanenin sahibi, kör bir müşterisine dükkanın önü cam olduğu için arka kapıdan girmek zorunda olduğunu söyledi. Müşteri herhangi bir birinci sınıf vatandaş gibi ön kapıdan girmeye devam edince, ya arkaya gitmesi ya da bir daha dükkana gelmemesi emredildi. Yani başka bir şekilde ifade edecek olursak, ya eğil ya da def ol. Tabii ki bu biraz aşırı bir örnek. Genellikle dışarı atılmaktansa, aşağılanma ile karşılaşılıyor. Yakın zamanda Connecticut'taki liderlerimizden Junerose Killian'dan aldığım bir mektupta kendisi şu hikayeyi anlattı:

"Geçen gün, İşlem Analizi dersim için arabayla alındığımda... Sonradan aldığımız rahip, arabayı kullanan papaza sordu: 'Onu hangi kliniğe götürüyoruz?' Tabii ki, otomatik olarak yardıma muhtaç bir hasta olduğumu düşündü ve sınıftaki akranlarından biri olduğumu öğrenince şaşırıldı."

Connecticut'tan gelen bu mektup, bu Mikrokozmos içindeki tiyatro, çağların tutumunu temsil ediyor. Bu mektup, Paul Harvey'i çürütüyor. Grafik ve kesin bir şekilde, kim olduğumuzu, neden toplandığımızı, neleri başarmamız gerektiğini, toplumun neleri anlaması gerektiğini ve bilinçli bir şekilde bizim yolumuza engel koyanların nereye gitmesi gerektiğini söylüyor. Bu küçük bir vaazdır, federasyonculuk için bir tasarıdır.

Geçen yılki toplantımızdan kısa bir süre sonra, öğrenci bölümü liderlerimizden Patti Jacobson, Lakewood, Colorado Sentinal gazetesinde çıkan bir iş ilanına karşılık verdi. "İş hakkında soru sormak için telefon numarasını aradım ve bana Salı günü mülakat için gelmem söylenildi. İlan işin telefon aracılığıyla pazarlama için olduğunu söyledi ama başka bir bilgi verilmiştir. Ofise geldim ve bana Joe Chapman ile görüşmem gerektiğini söylediler. Kör olduğumu anlayınca hemen iş için üzerinde isimler ve adresler yazılı olan kartlar kullanıldığı için bu işe giremeyeceğimi söyledi. Kartları Braille yazdırmayı teklif ettim. Bir okuyucunun gelip kartları benim için okumasını teklif ettim. Tekliflerimin hepsini ya kaale almadı ya da saygısız ve kabaca cevaplar verdi. Tekliflerin mantıklı olduğunu görünce, önemsiz mazeretler vermeye başladı: "Çoğu zaman bu iş adamları kaytarmak için bahaneler buluyor ve onlara ne demen

gerektiğini bilmen lazım. Çoğu zaman günün başında bazı komutlar veriyorum ve bunları takip etmen lazım” Size soruyorum, görmenin bir emire duyarak uyma ile ne alakası var? Sonra bireysel olarak benimle ilgilenmek için zamanı olmadığını söyledi. Ama hiçbir zaman öbür çalışanları için yapmayıp da benim için yapması gereken şeyin ne olduğunu söylemedi. Ona diğer çalışanları için ne yaptığını sorunca (niyetim benim için aynı şeyi yapacağını söylemekti), bana bunun beni alakadar etmediğini söyledi. Ve beni “İnan ki seni anlıyorum, benim de düşkün olduğum zamanlar oldu” diyerek aşağılamaya devam etti. Demek ki hala bütün körlerin düşkün olduğunu zanneden o geri kafalı fikre sahip. Biraz daha konuştuktan sonra (ben iş hakkında bilgi edinmek istiyor ve niteliklerimi anlatmaya çalışıyordum ve bay Chapman sürekli sözümü kesiyordu), sonunda bana gitmemi söyledi. Ben de mülakata giremediğim için bunu kabul etmeyince, beni polisi aramakla tehdit etti. Oraya bir mülakat için gitmiştim ve o bana bu hakkı vermemişti.

Patti Jacobson’un başına gelen bunlardı, başka bir asırda veya yıllar önce değil, sadece bir yıl önce. Paul Harvey’in radyo yayınıyla aynı ayda oldu bu olaylar. Jacobson’un eşit muamele talepleri Harvey’in iddia edeceği gibi aşağı ve değersiz olduğunu, bunu bildiğini – sadece kaşındıran, sızlatan ve kıvrandıran bir ikinci statüsünde olmanın bilincinde olduğunu ama bir hasta olarak bunu kabul etmediğini mi kanıtlıyor? Yoksa talepleri tam tersini mi kanıtlıyor? Jacobson özel aletler ya da özel bir muamele istemiyordu. Sadece deneme ve kendi erdemi sayesinde başarma ya da başaramama imkanını istiyordu. Eşit muamele ve hiçbir ayrıcalık istemeden. Ama bize ayrımcılığın olmadığını ve körlerin bir azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama biz kim olduğumuzu biliyoruz ve hiçbir zaman geri gitmeyeceğiz. Akbaba ölü bir ağacın dallarına konmuş ve biz kanatların gövdeyle birleştiği noktayı görüyoruz.

Cahil toplumun bizi hasta ya da çocuk yerine koyması her ne kadar kötü olsa da eski sanrılarla şartlandırılıp mitlerle beynimiz yıkanınca, bizlerin bu fikirlere inanması daha beter. “Görmediğimi Nasıl Yapabilirim” isimli Japonca bir kitapta bu kör adamın kendisini nasıl tarif ettiğini dinleyiniz. Diyor ki “Gözünüz kadar büyük bir şeyi kaybederseniz, dünyanın geri kalanı hakkında o kadar cimri davranmıyorsunuz. Eğer cimri değilseniz, istekleriniz azalıyorsa, sizce nihayetinde bu sizi zengin yapmaz mı? Gözlerimi kaybettikten sonra, isteklerimin azaldığını düşünüyorum. Eşim beni elimden tutarak bana rehberlik yapıyor. Fazla para harcamıyorum. Daha önce duymadığım müzikleri duyuyorum ve kötü olaylara şahit olmak zorunda değilim. Bu sebeple huzurluyum. Sizce benim hayatım daha zengin değil mi?” Konuşmasını “Buna kör

adamın cenneti diyoruz” diyerek bitiriyor. İşin kötüsü bu sözler, kör öğrencilere yönelik ve “körlüğün faziletleri” diye adlandırılan bir konuşma sırasında söylenmiştir. Bu adam kesinlikle bir sakat ve maalesef öğrencilerini de aynı duruma getirecek ama körlüğü yüzünden değil, toplum ve toplumun onu inandırdıkları ve ona öğrettikleri yüzünden. Bu trajedi adalet için feryad ediyor. Ama Paul Harvey bize problemin toplumda değil, bizde olduğunu söylüyor.

Barbara Pierce, hareketimizin Ohio’daki liderlerinden biri. Kendisi bu gece aramızda. Kendisi çekici, mahir, aktif, normal bir kadın. Bir Üniversite profesörü ile evli, çocuklarını büyütüyor ve genellikle kendi işine bakıyor. Bulduğu yerde yanlış algıları değiştirmeye çalışan ve körlerin birleşik bir şekilde hareket etmesinin önemini anlayan birisi. Birkaç ay önce Ulusal Körler Federasyonu Halkla İlişkiler Komitesi, Barbara’nın Da katıldığı bir seminer düzenledi Halkla ilişkiler seminerinin pek işe yaradığını ve katılanlar arasında federasyon ruhunu arttırdığını söyledi. “Pazar günü taksiye binerken yaptığım bir bilgilendirme faaliyetinin ilgini çekeceğini düşünüyorum. Konferanstan esinlenerek mesajımızı yaymaya çalışmayı düşündüm. Şaşkınlıkla öğrendim ki taksinin şoförü, kör kızların bu tür konularla ilgili zorlanmasınlar diye doktorlar tarafından kısırlaştırıldığına inanıyormuş. Hamileliğin zorluğuyla mı yoksa çocuklarla baş edemeyeceğimize inandığı için mi bunu düşündüğünü sormaya cesaret edemedim ama bu konuda fikirlerini düzelttim. Ne zaman olağanüstü fikirlerle karşılaşacağımı bilemeyeceğini öğrendim.”

Federasyonun başkanı olarak birçok mektup alıyorum. Bazıları kısa ve bazıları uzun. Bu mektuplar, insan yaşamının bütün farklılıklarını kapsıyorlar -- trajedi, mizah, aşk, nefret, sevinç, üzüntü, pathos ve korku. Yıllar boyunca bu mektupların birçoğunu makalelerde, bildirilerde ve konuşmalarda sizinle paylaştım. Ama bu zamana kadar beni bu kadar derinden etkileyen, bu derecede etkili bir şekilde meseleyi olduğu gibi söyleyen bir mektup almadım. Belli sebeplerden dolayı, isimleri değiştirdim. Geçen yılki Kongre sırasında yazılmıştı. Dinleyiniz:

Sayın Bay Jernigan. Ben 23 yaşında gören bir kadını ve erkek arkadaşım Jim Smith adında, 23 yaşında kör bir erkektir, belki kendisini tanıyorsunuzdur. NFB’ye ilk üye olduğumda, Jim’in karşılaştığı problemleri daha iyi anlamak istiyordum. Problemlerin ve ayrımcılığın olduğunu biliyordum ama yakın zamana kadar bu kadar açık olduklarını bilmiyordum. İkimiz de üniversite mezunuyuz ve meslek sahibiyiz. Jim, sosyal güvenlik komisyonu için çalışıyor ve ben kör çocuklara öğretmenlik yapıyorum. Bir öğretmen olarak felsefem, bu çocukların diğer

çocuklarla ihtiyaçları büyük derecede aynı olduğu doğrutusundadır. İnanıyorum ki bu çocuklara öğretebilmek için onları her şeyden önce çocuk olarak görmek ve ondan sonra bazı konularda özel eğitim ihtiyaçları olan kör çocuklar olarak görmem lazım. Eğer bunu yapamazsam, onlara sadece sakat olmayı öğretebilirim. İşim sebebiyle Jim'in toplumun tutumuna karşı kızgınlığını anlamaya başlamıştım. Bazen benim çocuklarıma bakıp da başlarını sallayıp "Ah zavallı" diyenlere karşı ben de deri bir kızgınlık hissediyorum. Sonra diyorlar ki "Ama bak, ne kadar mutlu", sanki bu çocukların elinden gelen tek şey mutlu olmak. Çocuklarım elbette mutlu. Ama aynı zamanda bazen akıllı, tatlı, sinirli ve huysuzlar vs. Bütün çocuklarda ne tür sıfatlar varsa, onlarda da var. Disiplin edilmeleri gerektiğinde, disiplin ediliyorlar ve takdir edilmeleri gerektiğinde, takdir ediliyorlar. Sürekli ne kadar cesur ve harika olduklarını söylemektense, gerçekten bir şey başardıkları zaman takdir ediliyorlar. Çocuklarıma her zaman onlardan yapabileceklerine inanmadığım bir şeyi istemeyeceğimi söylüyorum. Onların başarılı olmasını bekliyorum ve onlar da kendilerinden bunu bekliyorlar. Ben bunun kör bir çocuğun büyüüp saygıdeğer bir yetişkin olabilmesi için bu şekilde yetiştirilmesi gerektiğine inanıyorum. Ben çocuklarımin her küçük başarılarını mucizevi bir şey olarak görmesini istemiyorum.

Çocuklarımin hepsi başarılarıyla gurur duyuyorlar (ve bence de öyle olması gerek) çünkü çok çalıştılar. Yalnız kör bir çocukla konuşurken sürekli ne kadar harika olduğunu söylemenin, o çocuğa bir nevi hakaret olduğunu düşünüyorum çünkü burada ima edilen o kişinin çocuğu salak olarak görmesi ve başaracağına pek de güvenmemesidir. Ben şu an Braille öğreniyorum ve Jim bana yardım ediyor. Yardım ederken yeri gelince övüp cesaretlendirmeye çalışıyor ama bana olağanüstü bir şey yapıyormuşum gibi davranmıyor ve ben bunu daha güzel bir iltifat olarak görüyorum. Sanki yapabileceğimi biliyormuş gibi hissediyorum. Eğer bu meseleyi abartsaydı, o zaman benim biraz geri zekalı olduğumu düşündüğünü ve Braille öğrenmenin benim gibi bir budala için gerçekten büyük bir başarı olduğunu düşündüğünü zannederdim. Çocuklarını bebek gibi büyütüp de onlara hiçbir şey yaptırmayan ebeveynlere çok kızıyorum. Bütün çocuklar düşer, salıncaklardan düşer ya da kafalarını çarparlar vs. ve benim öğrettiğim çocukların da düşmeye hakkı var. Bazen bu çocukların bazı şeyleri yapmaları zor olabilir ama denemeleri lazım. Bazen bu çocukları sınıfa sokunca, eğitim vermek resmen imkansız oluyor çünkü hayatları boyunca hiç kimse onlardan bir şey beklememiş. Hiç emek sarf etmemeleri gerektiğini düşünüyorlar ve yetişkinliklerinde dünyanın onlara bir borcu olduğunu düşünerek hiçbir şey için emek sarf etmeyecekler. Nefret ettiğim bir diğer ebeveyn grubu ise çocuklarından utananlar. Bu çocuklara

eğitim vermek çok zor. Çirkin ve değersiz olduklarını düşünüyorlar. Daima kızgınlar çünkü kendilerini sevmemeyi öğrenmişler. Ben bir kişinin başka birisinin sevgisinden önce, kendisini sevmesi ve kabul etmesi gerektiğine inanıyorum. Ben çocuklarımı çok seviyorum ve bazen onlara gelen tepkiler yüzünden kızgınlık veya acı hissettiğim olmuştur. Bu zamana kadar tepkiler zalimce olmamıştı. Üzücü ve mide bulandırıcı evet ama zalimce olmamıştı. Ama bu hafta sonu o derece korkunç bir ayrımcılık gördüm ki NFB'nin ne derece önemli olduğunu anladım. Geçmişte gerek Jim'e gerekse çocuklarıma karşı farklı tepkiler gördüm. Acıma tepkisi "Zavallı küçük, böyle yaşamak çok üzücü olsa gerek", çocuğun yaptığı her şeyin insan beklentilerinin üstünde olarak algılayan cesur ve harika sendromu "Vay, sen ne kadar akıllısın", çocuk her zaman özel ve cesur olarak tarif ediliyor, hiç kimse kendi başına bir şey başaracağını beklemiyor ve başarınca da övgüler haddi aşıyor. Reddetme, çocuk orada değilmiş gibi davranılıyor. Jim ve ben bu üç tepkinin farklı çeşitleriyle sürekli karşılaşırız. Cuma akşamı Jim ve ben bazı tanıdıklarımızı mangala çağırdık. Ben mutfakta soslu yumurta ve fırında fasulye hazırlıyordum. Jim içeriye girdi ve yardım edebileceği bir şey olup olmadığını sordu, ben de domatesleri doğramasını istedim. Niyetim olay çıkarmak değildi, sadece ve sadece lanet olası domateslerin doğranmasını istiyordum. Öbür erkeklerden biri içeriye gelip "Ama elini kesebilir" diye itiraz etti. Jim ona daha önce domates doğradığını ve bu sefer de yapabileceğinden gayet emin olduğunu söyledi. Tabii ki kısa bir zamanda domatesleri güzelce doğradı. Onu izlemek için beklemeye devam eden adam, bir koluna Jim'i alıp bir eline de domates tabağını alarak, Jim'in ne kadar harika birisi olduğunu herkese göstermek için dışarı çıktı. Yeni yürümeyi başarmış serebral palsili bir çocuk bile bu kadar övülmüyordur. Akabinde Jim, mangalı yakmak için arka bahçeye çıktı. Aynı adam, "Bunu yapmasına izin verecek misin?" diye sordu, ben de omuzlarımı silkerek "Neden yapmasın ki" dedim. Adam hızlıca ayağa kalkıp arka bahçeye gitti ve geri geldiğinde Jim'in ne kadar özel ve harika olduğundan başka hiçbir şey hakkında konuşamıyordu. Herkes yatıştıktan sonra yemeğimi yemeye başladık. Sonra yağmur yağmaya başladı ve Jim bana arabanın camlarının açık olup olmadığını sordu. Ben açık olduğunu söyleyince, kapatmak için bastonunu almadan dışarıya çıktı. Aynı adam hızla ayağa kalkarak Jim'in bastonunu aldı ve "Jim'in buna ihtiyacı yok mu?" diye sordu. Ben de "Hayır, onun hakkında o kadar endişe etmene gerek yok" diye cevap verdim. Jim geri geldi ve tekrar yemek yemeye başladık. Jim, ocağa gidip kendisi için biraz daha fasulye aldı. Ve yine bunun ne kadar harika olduğuna dair yorumlar başladı. Tencereden fasulye alabilmenin tam olarak neresi harika? Jim sonra bana yaptığı her

şeyden sonra bir tiyatrocunun gibi eğilme ihtiyacını hissettiğini söyledi. Ben Jim'in o gece olağanüstü bir şey yaptığını düşünmüyorum. Bütün gece kendini sergileniyormuş gibi hissetti ve benim içimden ayağa kalkıp "O ne bir çocuk ne de salak. Yaptıklarının hiçbirisi de olağanüstü şeyler değil, kapatın şu çenelerinizi" diye bağırışım geldi.

Ama orada bitmedi. Aynı gece acile gitmek zorunda kaldık. Jim o gün bir zehirli Sarmaşığa çarpmış ve etkisi gözlerine sıçramıştı. Görevli olan hemşire iğrençti. Jim'in harika olduğunu düşünmektense, kör, Sağır, Dilsiz, Salak ve hiçbir şey yapamayacak kadar aciz olduğunu düşünüyordu. Bana "İsmi ne, nerede yaşıyor, gözleri kaşınıyor mu?" diye sordu. Ben alınmışım ve "O kendisi bu sorulara cevap verebilir" dedim. Jim soğukkanlı bir şekilde sorularına cevap verdi ama sinirlendiğini hissedebiliyordum. Jim tedavi için içeriye girince, orada bulunan bir erkek bana yaklaşıp "O zavallı adama bu kadar iyi davrandığınız için harikasınız" dedi. Ben de Jim gibi bir Adamla olduğum için kendimi ne kadar şanslı hissettiğimi, Jim'in benim başıma gelen en güzel şey olduğunu, onunla olduğum zaman kendimi güvende hissettiğimi ve onu sevdiğimi anlatmaya çalıştım. Ben ona ilişkimizi anlatmaya çalıştıktan sonra, o bana "Yani sen onunla çıkıyor musun? Ama senin gibi güzel minnoş bir şey, neden bir körü ister ki?" Ve ben o zaman dememem gereken bir şey dedim ve ona Jim'in onun hiçbir zaman olamayacağı kadar erkek olduğunu söyledim. Jim, tedaviden çıktı ve biz dışarı çıktık.

Cumartesi günü bazı arkadaşlarımız misafirlige geldi ve paten yapmak için çıktık. Çok güzel zaman geçirdik. Jim'in evine dönünce, kızlardan birisi bana dedi ki "Jim'e çok iyi davranıyorsun. Onun, senin gibi birisine ihtiyacı var". Ben de benim de ona ihtiyacım olduğunu söyledim. Ve bundan sonra bana yalnız kaldığımızda, Jim'in diğer erkeklerin yapabildiği şeyleri yapıp yapamadığını sordu. Böyle bir sorunun karşısında geçirdiğim şoku tahmin edebilirsiniz. Ona kesinlikle Jim'in bu konuda yeterli olduğunu söyledim.

Pazar günü bütün bu olanlar yüzünden o kadar yorulmuştum ki düşünmekte zorluk çekiyordum. Jim bir problem olduğunu biliyordu ama ona iyi olduğumu söyledim. Braille etmesi gereken bazı kutular vardı ve yazıları kabartma daktiloyla yazmaya başladım. Bir ananas suyu kutusuna etiketi koyarken, ananası yanlış hecelemişim. Jim daha önce hiç böyle hecelendiğini görmediğini söyledi ve ben ağlamaya başladım. Ananas suyu için ağlamama şaşırılmıştı. Bana dedi ki "Sana sadece bir kez seni neyin üzdüğünü soracağım. Eğer söylemek istemiyorsan, sen bilirsin ama sana yardım etmek istiyorum". Ona bu durumun adil olmadığını düşündüğümü ve onu çok sevdiğim için bütün bu pisliği çekmesini sadece seyredemeyeceğimi söyledim. Jim, tatlı,

sevecen, merhametli ve seksi bir erkek ve ben onu çok seviyorum ve başkalarının ona bir ucube gibi davranması benim canımı acıtıyor. Onun çok güzel bir öz görünümü var ve bunun değişmesini istemiyorum. Bana “Balım, alışacaksın” dedi. Amma hayır, bunu yapamam, ona hakaret etmelerine hiçbir zaman alışamayacağım. Görüp görmediğinin tam olarak neden önemli olduğunu anlayamıyorum. Yakın zamanda bir arkadaşımız bana “Jim’i kabul edebildiğin için çok müstesna bir insansın” dedi. Ben de öyle olmadığımı ve bu konu hakkında hiç düşünmediğimi söyledim. O da bana böyle bir şeyi unutmamanın zor olacağını söyledi. Ben de ona unutmaya çalışmadığımı, sadece bir insanın saçının koyuluğu hakkında düşünmediğim gibi körlük hakkında pek düşünmediğimi söyledim. En nihayetinde bir insanın saç renginin pek bir önemi yok ve Jim’le de aynı mesele. Görmediğini biliyorum ama bunu unutmaya çalışmadığım gibi üzerinde pek düşünmüyorum. Anlayamadı ve bana çok aşık olduğunu söyledi. Ben de ona gözlükleri gördükten sonra bakmayı bıraktığımı ve gözlüklerin arkasındaki insanı göremediğini ve Jim’den daha kör olduğunu söyledim. Böylece bir arkadaşı kaybetmiş oldum. Tabii ki en önemli nokta, insanlar benim bir özel eğitim öğretmeni olduğumu öğrenince geliyor, o zaman ne düşündüklerini size söylemem gerekmiyor.

Jim, o gecenin yarısını benimle geçirdi. Benimle konuşup ağlamamı dinledi. Umarım ki ona acıdığım için değil, onu sevdiğim için ve insanların ona böyle korkunç bir şekilde muamele ettiklerini gördükçe canımın acıdığı için ağladığımı anlıyorsunuzdur. Eğer bu insanlara söyleyebileceklerim konusunda tavsiyeleriniz varsa, duymak isterim.

Saygılarımla.

Böyle bir mektuba nasıl cevap verebilirdim ki? Bu mektuptaki hissiyatın ve anlayışın derinliği hiçbir ekleme yapmak için yer bırakmadı. Söylenmesi gereken her şey söylenmişti. Yazanı arayarak ona, insanlığa karşı umudumu artırdığını söyledim. Ona küçümsemeler ve inkarlar bitene kadar federasyonun durmayacağını söyledim. Özgürlüğe doğru yürüyüşümüzde, onun yanında yürümekten onur duyduğumu söyledim. Yürüyüşümüz uzun olmuştur ve sonu henüz görünmüyor. Yolumuz, önümüzde gelecek yıllara uzanıp gidiyor ve arkamızdaki kölelik yıllarına gidiyor. Evet, halimizin bir kölelik olduğunu söylüyor ve o kelimeyi özellikle kullanıyorum. Hiçbir zenci bizim süpürge fabrikalarına ve boş yerlere, sallanan koltuklara ve bakım evlerine zorla getirilmemizden daha şiddetli bir şekilde şeker tarlalarının terli angaryası ve pamuk makinelerinin önünde çalışmaya zorlanmamıştır. Bu bakıcı tavrın iyi niyetli olmasının ve çoğu zaman bize vurulan darbenin kırbaç değil de acıma olmasının hiçbir önemi yok. Bunun bir

darbe olduğunu, kalbi kırıp ruhun üzerinde izler bıraktığını, canı kurutup ümidi öldürüp rüyaları yok ettiğini değiştirmiyor. Asla yanılmayın! Bu bir köleliktir – zalim, aşağılayıcı ve hafifletilmemiş kölelik. Gözetleyici köle başının kırbağı kadar keskin ve sahibin çizmesi kadar ağır.

Ama o geçmişimizde – başka bir zaman, başka bir devir. Bu yeni bir gün. Köleliğin kalıntılarının hala var olduğu doğru. Eczane sahipleri hala bizi arka kapıdan girmeye zorluyor ve mahkemeler kadınlarımıza hala çocuklarına bakamayacaklarını ve erkeklerimize baba olmaya layık olmadıklarını söylüyorlar. Yemekten nefret ettiğimiz, kızlar etkinliğine gidemeyeceğimiz ve bir iş için mülakata giremeyeceğimiz söyleniyor. Sınıfa gitmektense, kliniğe gidiyor olmamız varsayılıyor; taksi şoförü, bütün kör kadınların kısırlaştırıldığını düşünüyor ve gören bir kadın sevdiği adamın çektiği acı ve aşağılanması yüzünden ağlıyor. İkimizden bazıları da körlüğün olumlu meziyetleri hakkında kendilerini aşağılayan ve aptallıktan öteye gitmeyen bir şekilde zırvalıyorlar ve Paul Harvey eşitlik iddialarımızı aşağılıklarının bilincinde olup da kabullenmek istemeyen hastaların kıvranmalarından ve kaşınmalarından ibaret olarak özetliyor. Şüphesiz ki gören ve görmeyen, içimizden hiç kimse bu şartlandırmadan etkisiz bir şekilde kurtulmuş değildir. Bunun için en azından gelecek kuşağı beklememiz lazım. Körlerin büyük bir bölümü meseleyi tam olarak anlamayıp bu yüzden hareketimize hala katılmış değildirler. Bazı yerel bölümlerimiz sadece isim bakımından NFB'nin bir parçası, bir liderin dokunuşunu ve bir çağrının sesini bekliyorlar. İşimizin büyük bir bölümü hala önümüzde, hem isteyerek hem de azmederek yapılmayı bekliyor.

Bütün bunlar doğru, yalnız perspektif içinde görmeliyiz. Durumumuz önceki zamanlardan daha kötü veya problemlerimiz daha fazla değil. Bilakis, tek değişen bizim bu problemler hakkındaki bilincimizin ve beklentilerimizin artmasıdır. Daha önceleri bu problemlerin farkında bile olmazdık, farkında olsaydık bile ne iletişim kurabilmek için organize olmuş ne de direnmek için hazırдық. Bugün bizim için daha önceki zamanlardan çok daha iyi ve yarınlar özgürlüğün umuduyla aydın. İlerlerken ve her gün savaş için saflarımızı belirlerken, kavgaya korkakça ve ürkekçe değil, sevinçle geliyoruz. Dudaklarımızda bir şarkı ve kalbimizde coşkuyla geliyoruz çünkü umudun resmini görüp toplu ve kararlı eylemin ve kendimize inanmanın gücünü tattık. Önümüzdeki mücadelede kayıplar vereceğimizi biliyoruz, buna hazırız. Bedel neyse, ödemeye hazırız. Menfaatlerimiz doğrultusunda, aksine izin veremeyiz. Birleştik ve ilerliyoruz. Özgür olacağız ve görenler bizi eşit olarak kabul edecek. Kim olduğumuzu biliyoruz

ve hiçbir zaman geri gitmeyeceğiz. Bir akbaba, ölü bir ağacın dallarına konmuş ve biz kanatların gövdeyle birleştiği noktayı görüyoruz. Bakışımız şaşmayacak, okumuz ıskalamadan hedefini vuracak ve akbaba düşecek. Kardeşlerim, gelecek bizimdir, gelin birlikte olalım ve gerçekleşmesini sağlayalım.

Körlük, Toplum Bizim Karşımızda Mı?

Çeviri: Amine Ennur Aksoy

Son Okuma / Düzelti: Soner Çoban

amineennur.aksoy@gmail.com

Sayı: 84, Şubat 2021

Ulusal Körler Federasyonu Eski Başkanı Kenneth Jernigan'ın, yıllık NFB genel kurulunda yaptığı konuşması:

Chicago, 3 Temmuz 1975

Turuncu gagalı martı, gölgemden korkup yanımdan kaçtığında, yukarı bakıyorum ve suyun üzerinde gülen güneşi görüyorum.

Anneler ve babalar disiplin için bağırıp çocuklarına vurduklarında, yukarı bakıyorum ve güneşin, geçici bulutları çocuğun yüzünü saklamak için cezbettiğini görüyorum.

Köpeği olmayan kör adam eve gidiş yolunu kaybettiğinde, güneş batarken onun tek başına gittiği yolu düzelden yabancıyı görüyorum.

Merak ediyorum: Kuşların korkmadığı, küçük çocukların ağlamadığı ve körlerin gördüğü bir ülke var mı?

Güneşin martılara gülmediği, çocuklardan saklanmadığı ve kör adamın yalnızken gitmediği bir yer.

Kaliforniya'daki bir kahvehanenin duvarında görünen bu şiir, insanlığın hem en iyi hem de en kötü özelliklerini dikkate değer ölçüde (sadece küçük evrende olsa bile) tasvir ediyor: Şefkat, bağnazlık, duyarlılık, duygusuzluk, endişe, kibir, algısal farkındalık ve tamamen anlayış eksikliği. Bu, Kuşkusuz körlüğe gelince, en karanlık orta çağlara dair her yanlış anlamayı örneklemektedir. Kör adam (köpeksiz ya da başka türlü) diğerlerinden daha yalnız; - güneşin kendisinin bile kör adamın içinde bulunduğu zor durumdan kaçması gerekecek kadar kötü olduğunda, yas tutulması gereken körlük değil, sosyal tutumlar ve kültürel mirastır – yıkılmış ruhun ve parçalanmış gönlün esas nedenleri. İkinci sınıf statü ve derin umutsuzluk, görme eksikliğinden değil, fırsat eksikliğinden, kabul edilememekten, yasalar altında eşit muamele görmemekten ve (her şeyden önce) anlayış eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Kahvehane şairi sadece körlükten bahsetmekle kalmıyor, aynı zamanda (şüphesiz bilmeden) örgütlenme nedenimizden de bahsediyor; çünkü karşılaştığımız temel sorun körlüğün kendisiyse (fiziksel görme kaybı ve onun sözde içsel sınırlamaları) toplu eylemin işlevi çok azdır. Şiirin ifade ettiği gibi, tek çözüm, "kuşların korkmadığı, küçük çocukların ağlamadığı ve körlerin gördüğü bir ülke" ise, toparlanıp konuyu uzmanlara bıraksak iyi olur. Ve bu bile, gerçek bir çözüm olmayacak; çünkü (mevcut bilgi ve öngörülebilir teknoloji ile) bugün kör olan çoğumuz bu şekilde kalacağız, hepsi o kadar. Eğer gerçekten bunun yolu buysa, doktordan, vaizden ve psikiyatristten elimizden geldiğince teselli bulalım, kararlılığımızı gösterelim ve bunu tek başımıza yapalım; benzer dertleri olanların, (en iyi ihtimalle) bize sadece ne olmadığını ve asla ne olamayacağımızı hatırlatanların arkadaşlığını aramadan...

Ama elbette, bunun yolu bu değil, asla olmadı. İçimizdeki her şey, onu reddeder. Tüm deneyimlerimiz bunu reddediyor. Eğitim ve fırsatla, görenle mutlak eşitlik koşullarında rekabet edebileceğimizi biliyoruz ve ayrıca görenlerin (eğitim ve doğru bilgi ile) bizi olduğumuz gibi (sıradan insanlar, ne özellikle kutsanmış ne de özellikle lanetli) kabul edebileceğini de biliyoruz, kendi yolumuzu çizip kendi hesabımızı ödeyebiliriz.

Ulusal Körlük Federasyonu, bu sebeple ortaya çıktı. 1940 yılında, yedi eyaletteki küçük bir kör insan grubu, harekete başlamak için Pensilvanya Wilkes-Barre'de bir araya geldi. Başlangıçta çoğunlukla inanç ve hayaller vardı ama bu bir nesil önceydi. Bugün (50.000'den fazla üyemizle), her eyalette ve Columbia bölgesinin yerel bölümlerinde ulusal çapta bir mücadele veriyoruz. İvme kazanan bir hızla ihtiyaçlarımızın, potansiyelimizin ve kimliğimizin farkına vardık. Görenlerin sayısı da arttı ve şimdi bizimle birlikte yürüyorlar ancak halkın büyük bir kitlesi, medyanın çoğunluğu ve sosyal hizmet kuruluşlarının büyük bir bölümü hala Federasyon öncesi terimlerle düşünüyor.

Derinlerde (içgüdüsel düzeyde) bizi aşağılık, beceriksiz, neşe ve üzüntü dolu bir günlük yaşam sürdüremeyen ve ister istemez onlardan daha az şanslı olarak görüyorlar. Geçmişte kendimizi başkalarının bizi gördüğü gibi görme eğilimindeydik. Sınırlarımızla ilgili kamuoyunun görüşünü kabul ettik ve bu nedenle, bu sınırlamaları gerçeğe dönüştürmek için çok şey yaptık. Ama artık değil! O gün sona erdi.

Bizim sorunumuz çoğu insanın hayal ettiğinden o kadar farklı ki, bu sorunun varlığını anlamak onlar için bile zor. Bizim sorunumuz körlük değil; sempati, iyi niyet veya yaygın yardım ve nezaketten yoksun olmamız da değil. Bunu çokça gördük - aslında oldukça fazla.

Aksine, biz (günümüz deyiimiyle) bir azınlık olarak algılanmadık. Yine de biz tam olarak buyuz - terimin ima ettiği her şeyle birlikte bir azınlık...

Abartıyor muyum? 1972 yazında Ulusal Körler Federasyonu Chicago'da kongresini yapmıştı. Yerel bir televizyon kanalı, haber yapması için siyah bir muhabir gönderdi. Muhabir, doğrudan sergi salonuna gitti ve filminin çoğunu çeşitli mekanik yardımcılar ve aletleri fotoğraflamak için kullandı. Hikayesini tamamlamak için bana geldi ve hepsinin değeri ve faydası hakkında yorum yapmamı istedi.

Ona, eğer NAACP veya Urban League'in ulusal bir toplantısında olsaydı ve bir muhabir gelip ayakkabı parlatma ve karpuz yeme yarışmasını fotoğraflamak için orada olduğunu söyleseydi, nasıl hissedeceğini sorarak dolaylı bir şekilde yanıt verdim. Bundan hoşlanmayacağını söyledi.

ÇN: NAACP (Siyahi İnsanların ilerlemesi için ulusal birlik) onların siyasi, sosyal, ekonomik ve eğitim ile ilgili eşitlik haklarını garanti eden oluşum.

ÇN 2: Urban League, New York'ta Afrika kökenli Amerikalılar için sosyal ve ekonomik adaleti savunmak, bütün Amerika'da ise ırkçılığa karşı durmak için kurulmuş tarafsız, önemli bir sivil haklar organizasyonu.

"Pekala" dedim. "Diyelim ki muhabir başka bir yol izledi. Tüm zamanını ve filmini, bu grubu en başta bir araya getiren asıl problemleri göz ardı ederek toplantının bir yan çıktısı olarak tesadüfen sergilenen bir alet ve cihaz gösterimine harcamak istedi. Bundan da hoşlanmayacağını söyledi. Aslında, ayakkabı parlatma ve karpuzla ilgili soru kolayca kötülenebilirdi; diğer yaklaşım da bir o kadar kötüyken, çok daha az görünürdü ve bu nedenle muhtemelen daha yıkıcıydı.

Daha sonra ona toplantılarımızdan birine gelen bir muhabirden bahsettim. "Bowling yapan körlerin ve köpekleri olan bazı üyelerin fotoğraflarını çekmek istiyorum" demişti. Bu muhabire; işverenlerin çalışmamıza izin vermemesini, havayollarının uçağa binmemize izin vermemesini, otellerin kalmamıza izin vermemesini, toplumun dahil olmamıza / içeri girmemize izin vermemesini ve sosyal hizmet kurumlarının dışarı çıkmamıza izin vermemesini tartışmak için orada bulunurken, böyle bir hikayenin bir çarpıtma olacağını açıklamaya çalıştım. Bunu anlattığım için mutlu olduğunu, çok yardımcı ve aydınlatıcı olduğunu söyledi. Sonra ekledi, "Şimdi köpekleri ve bowling oyuncularını görebilir miyim? Acelem var."

Bu hikayeyi anlattığımda, siyah muhabir açıkça rahatsızdı. Gerçekten anlamış gibi görünüyordu ama yine de sergileri ve aletleri öne çıkarmayı isteyip istemediğini sorduğumda, ayak diredi. "Birincisi," dedi, "filmimin tamamını zaten kullandım. İkinci olarak, editörüm bana bunu yapmamı söyledi, bu yüzden her şey olması gerektiği gibi." Televizyon kapsamı, programa göre ortaya çıkmıştı - olağan görüntü, olağan çarpıtma. Bowling, köpekler, bastonlar ya da sergilerde yanlış bir şey yok ama kötü bir manzaraydı.

Bir yıl sonra (Haziran 1973'te) bu kez farklı bir nedenle körler tekrar Chicago'daydı. Körler ve Görme Engellilere Hizmet Eden Ajanslar için Ulusal Akreditasyon Konseyi (NAC) toplanıyordu ve körler gösteri ve grev yapıyordu. 1960'ların ortalarında Amerikan Körler Vakfı tarafından kurulan NAC, uzun ve acı veren geleneğimizdeki iğrenç ve itici her şeyi, hükümet ve özel sosyal hizmet kurumları tarafından benimsenen gözetimciliği, vesayet statüsünü, yerleşik çıkarları, sindirmeyi, dışlamayı ve ikinci sınıf vatandaşlığı, (hala olduğu gibi) sembolize ediyordu. NAC'nin Yönetim Kurulu'nda temsil edilmeye yönelik girişimlerimiz, yuvarlak konuşmalar ve yapmacıklık, Tom Amca'nın kendileri ve efendileri dışında kimseyi temsil etmemeleri, tehditler ve misillemeler ile yanıtladı. Sonunda yorulduk ve bıraktık.

Bu yüzden (uyarı olmaksızın ve kendi tüzük ve politikalarını ihlal ederek) NAC, toplantısını Cleveland, Ohio'dan Chicago'da (inşaat ve tadilatın ortasında ücra bir motel) alarak bizden saklanmaya çalıştı. Onlarla yüzleşmeye geldik. Ve yalnızca birkaçımız değil, ulusun bütün körleri... Kısa bir bildiriydi ve yapılması zordu ama biz yüzlerce kişi, ülkenin her yerinden geldik: Kaliforniya, New England, Güney eyaletleri ve Ortabatı.

Büyük önemi olan bir gündü. Tarihte ilk defa, bir halk olarak körler (sadece yerel bir grup veya belirli bir kesim değil), toplu eylem için sokaklara çıkmak üzere seferber olmuştu. Eyalet heyetleri, afişler ve tabelalar, Chicago şehir merkezinde yürüyüşler ve Civic Center Plaza'da bir miting vardı. Haber değeri var mıydı? Gazeteciliğin bildiği her ölçüte göre, cevabın "evet" olması gerekirdi.

Ama 21 Haziran 1973 Perşembe tarihli Chicago Tribune Gazetesi'nde gösterilerle ilgili tek bir satır bile yoktu. Tribune, bizi unutmuş değildi. Bilakis, körler hakkında sadece bir değil, iki hikaye vardı. Tarihte körler tarafından yapılan ilk ulusal gösteriden daha fazla haber değeri taşıyacak kadar önemli olan bu hikayeler nelerdi? Birinin başlığı "Meşgul kör adam çocuklara yardım etmek için zaman buluyor", diğeri ise "Kör ama şehir okulunda orkestrayı yönetiyor" başlığıydı.

Ne yorum ama! Bütün hepsi buydu. Körler özellikle müzikte yeteneklidir. Ayrıca onlar maruz ve mahrumdurlar. Bu nedenle, onlardan biri (sadece normal şeyi yapmak ve almak yerine) onu olumlu bir biçime dönüştürüp başkalarına (özellikle çocuklara) verdiğinde, insan ilgisi ve haber değeri vardır. Martin Luther King, Chicago'daki ilk siyah gösterileri yönetiyor olsaydı ve gazeteler bunu görmezden gelseydi - bunun yerine "Meşgul siyah adam çocuklara yardım etmek için zaman buluyor" ve "Siyah ama orkestrayı şehir okulunda yönetiyor" diye yazsalar ne olurdu? Sanırım ne olacağını biliyorsunuz, ben de öyle. Çok büyük boyutlarda bir sansasyon olurdu. Ama aktardığım olaylar neredeyse rutin bir mesele olarak, bir farkındalık veya dalgalanma olmadan geçip gitti.

Söylediklerime perspektif içinde bakılmalıdır. Tribune yazarları ve Chicago basınının diğer üyeleri bizi aşağılamaya veya bize karşı komplo kurmaya çalışmıyorlardı. Geleneğin onlara yazmayı öğrettiği şeyi yazarak, gördükleri gibi adlandırıyorlardı. Toplumun başka herhangi bir kesimi gibi şüphesiz onlar da dürüst ve iyi niyetli insanlardı (ve öyleler). Bu bir ahlak ya da dürtü değil, anlayış meselesiydi. Her şey, onların körlük hakkındaki düşünceleriyle bağlantılıydı. Acıma, telafi edici yetenekler, müzikal yetenek, ilham, zorluklara karşı cesaret, karanlık dünya, yürek parçalayan trajedi - bunları onlar (ve hatta editörleri) sıradan, insanın ilgisini çeken, lafi bile edilmeyen şeyler olarak anlayabilir. Ama bir azınlık olarak körler? Ayrımcılık? Yürüyüşler? Sosyal hizmet kurumlarıyla yüzleşme, körlere yardım etmeye çalışan insanlar? Anlamsız! Muhabirler, bunu anlayamadı ve (en azından duygusal düzeyde) inanmadılar. Peki, bunu nasıl yazabilirler? Ve yapsalar bile, editörleri bunu nasıl onaylayabilir veya halk nasıl benimseyebilir? Unutun gitsin. Bunu düşünmeyin. Bir yana bırakın.

Tabii ki, basının tutumları daha geniş bir toplumun temsilcisi ve durum kesinlikle benzersiz değil. Tam 50 yıl önce siyahlara böyle davranılıyordu. Bir araya toplanmışlar ve tek bir karikatür olarak görülmüşlerdi - iyi huylu, sorumsuz, ritmik, değişken ve sahtekâr - ikinci sınıf bir karikatür. Siyah bir insana, sahnede ya da filmlerde hiçbir zaman düzgün bir rolde yer verilmedi, sadece ayak sürüyen, neşeli bir aptal olarak gösterildi. Bunlar; Amos ve Andy, Remus Amca ve Jemima Teyze idi; ve sadece siyahlar değil, hepimiz anlamadaki başarısızlık, umursama kaygısının ve eyleme geçme cesaretinin olmaması nedeniyle, gelecek nesillerin yaralarını taşıyacağız.

ÇN: Amos ve Endy, 1928 yılına dayanan ve ilkin komedi içerikli radyo programı olarak yayımlanan yapımın iki siyah karakteridir. Bu karakterler genel olarak Afro-Amerikalı'lara

yönelik bilinen kalıp yargılarla örtüşmektedir. Yine de ırkın ötesine geçen birtakım evrensel olguları anlattığı da düşünülür. Sonraki 35 yıl içerisinde farklı formatlara ve televizyona uyarlanarak devam ettirilmiş, Amerikan halkı arasında oldukça popülerleşmiştir.

ÇN2: Uncle Remus / Remus Amca, Joel Chandler Harris tarafından yaratılan bir çocuk kitabı karakteridir. Afrika kökenli Amerikalıların halk hikayelerini anlatan bir anlatıcı karakter olarak kurgulanmıştır.

ÇN3: Aunt Jemima / Jemima Teyze, halk ozanları tarafından seslendirilen Yaşlı Jemima Teyze şarkısındaki kadındır. Beyaz "efendisinin" çocuklarına bakıp onları beslerken kendi çocuklarını ihmal eden sadık siyah "köle" kalıp yargısını temsil eder. Ayrıca uzun yıllar, bir Amerikan glikoz şurubu markasının da adını ve logosunu temsil etmiş, sonra marka ve logo değiştirilmiştir.

Elli yıl önce siyahlardı. Bugün körler. Ama örgütlüyüz ve hareket halindeyiz. Kavga veya karşılıklı meydan okuma istemiyoruz ama yapmamız gerekeni yapacağız. Artık ikinci sınıf vatandaş olmaya hevesli değiliz. Bize ayrımcılık olmadığını - körlerin azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Yalnızca Chicago'yu seçtiğimi ve bunları anlattığımı düşünüyorsanız, New York'un da aşağı yukarı aynı olduğunu söyleyeyim. Temmuz 1973'te (Chicago'daki NAC gösterisinden sadece bir ay sonra), o zamana değin dünyanın herhangi bir yerinde toplanmamış en büyük kör insan grubu New York'ta buluştu. Neredeyse bir hafta boyunca umutlarımızı ve sorunlarımızı tartıştık - planladık ve hayal ettik. Bizden yaklaşık 2.000 kişi NAC karargahına yürüdü. Önemli miktarda yerel radyo ve televizyon yayını, birkaç tane de gazete muhabiri vardı. Ulusal olarak neredeyse hiç kırırtı yoktu. Bunu, sadece biraz önceki gibi açıklayabilirim.

Bu bir komplotu ya da kasıtlı olarak küçültme değildi. Bazı yönlerden daha kötüydü çünkü bir birey, önyargı ve baskıdan utandırılabilir ancak bu, yardımseverlik ve nezaketten nadiren olur. Anlamadılar; buna inanmadılar; ve (her şeyden önce) nasıl yazacaklarını bilmiyorlardı. Görüntüye ve yerleşmiş fikre uymuyordu.

Bir zamanlar Ulusal Körler Federasyonu'nun yerel bir öğrenci bölümü, körlükten bahseden reklamları analiz etmeyi üstlendi. İnsanların sigarayı bırakmalarına yardımcı olacak bir reklam dikkatlerini çekti ve aşağıdaki yazışmalarla sonuçlandı:

CAMPANA ŞİRKETİ

Purex Corporation Limited Batavia, Illinois Bölümü

SAYIN Bayım: Nisan toplantımızda, İnsanların Sigarayı Bırakmasına Yardım Etmek için Üniversite Planınızdan bir reklamın bir kısmını okuduk. Metin kısmen şöyle diyor: "Gözleriniz kapalı olarak sigara içmeyi deneyin ve sigara içmenin ne kadarının görsel olduğunu görün. Kör insanlar nadiren sigara içiyor, sadece yangın tehlikesi nedeniyle değil, sigara içmenin bu görsel yönlerinden etkilenmedikleri için." Kör insanlar, gören arkadaşları kadar ve sık sık sigara içtikleri için hem kör hem de görenler, yangın tehlikesi konusunda birbirlerine benzer şekilde, çok az bilinçli endişeye sahip olduklarından, BANTRON reklamınızı hem yanlış hem de rahatsız edici bulduk.

BANTRON ile ilgili bilgilerinizi yeniden okumanızı ve düzeltilebilmesi için körlük hakkındaki yanlış kanıları görmenizi umuyoruz.

Çok teşekkür ederiz.

Kibar bir mektup - mantıksız, kavgacı veya suçlamalarla dolu değil. Cevap, yüksek sesle ve net bir şekilde geri geldi - belki de yazarının amaçladığından veya fark ettiğiinden daha fazlasını söylüyordu:

29 Nisan tarihli mektubunuz için teşekkür ederim. Görme engelli insanların sigara içmemesine dair kapsamlı genellemeler hakkındaki yorumlarınız çok iyi karşılandı ve gerçekten de Bantron paket talimatlarını incelememe neden oldu. Henüz sigara içen kör bir kişiyi tanımamış olsam da, (a) bu konuda buradaki herkesten daha uzmansınız ve (b) ateşten korkan kör insanlar gibi herhangi bir genelleme, solak insanlar beceriksizdir, siyahlar tembeldir, İtalyanlar gangsterdir, Yahudiler kurnazdır, Almanlar savaşçıdır ya da Iowalı'lar mısır yetiştiricileridir, doğaları gereği savunulamaz ve yanlıştır.

Ne yazık ki, Bantron yüksek hacimli bir ürün değildir ve paket talimatlarının bir sonraki yeniden tasarımı ve yeni talimatların dağıtımına ulaşması biraz zaman alabilir. Aslında, önerilerinizin somut meyvelerini vermesi yıllar alabilir. Ancak bunlar dikkate alındı ve zamanı geldiğinde hareket edilecektir.

Sıradan bir cevap (neredeyse laubali denebilir). Reklamdaki körlük hakkındaki ifadelerin muhtemelen yanlış olduğu ve ofisteki hiç kimsenin konuyla ilgili gerçek bir bilgiye sahip olmadığı ya da bu nedenle herhangi bir şekilde veya başka bir şekilde sahip olmayı

umursamadığı oldukça basit bir kabul. Hayatların zarar görmüş olabileceği veya fırsatların kaybedilmiş olabileceğinin kabulü yok. Yalnızca, "... önerilerinizin somut meyvelerini vermesi yıllar alabilir. Ancak, bunlar dikkate alındı ve zamanı geldiğinde hareket edilecektir." Ne duyarsızlık! Ne küçümseme! Ne küstahlık!

Ulusal Körler Federasyonu'nun mutlak gerekliliğinin ne çürütülemez bir kanıtı! Yine de bize ayrımcılık olmadığını, azınlık olmadığımızı söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Sadece reklam yazarları ve çalışan basınla değil, aynı zamanda Bay Magoo - sevimli Bay Magoo ile de mücadele etmeliyiz. Magoo, her şeyi eline yüzüne bulaştıran, bir dizi gaf ile pot kıran neredeyse tamamen kör bir adam. Telefon direklerine doğru yürüyüp, çarpınca onlardan özür diliyor çünkü onların insan olduğunu düşünüyor, yangın musluklarının başını okşayıp onlarla çocuklar gibi konuşuyor, harabe ve felaketin eşiğinde yarı tamamlanmış gökdelenlere doğru yürüyor. Eğlenceli çünkü göremiyor ve böyle aptalca beceriksizlikler yapıyor. Buna Aldırmayın, körlük böyle değil. Dünyadaki hiçbir kör kişi, telefon direğine çarpıp bunun bir insan olduğuna inanacak kadar beceriksiz veya aptal değil, bir yangın musluğunun tepesini bir çocuğun başı gibi düşünmez veya açık bir binanın kirişlerine doğru yürümez. Kalıp yargıyı besliyor, bu yüzden şamatalı biçimde komik.

ÇN: Mr. Magoo / Bay Magoo, ilk olarak 1949'da Disney Animasyon stüdyolarında oluşturulmuş bir çizgi film karakteridir. Konuşmacının yukarıda da bahsettiği gibi, miyop nedeniyle birtakım sakarlık/beceriksizlikler üzerinden komik anların yaratıldığı kurgulardır. 1997 yılında animasyon olarak değil gerçek karakterlerle filmi de çekilmiş, hatta NFB / Ulusal Körler Federasyonu bu filmin çıkışını protesto etmiştir.

Ama bunun kör insanlara - kamusal imajımıza ve özel hayatlarımıza tesiri nedir ? Birkaç hafta önce Indianapolis'teki kör bir kadından bir telefon aldım. "Geçen gün kendisi de kör olan bir arkadaşımın evindeydim ve dört yaşındaki oğlu televizyonda Bay Magoo'yu izliyordu. Kırgınlık ve şaşkınlık içinde annesine döndü ve dedi ki, " Anne, neden seninle dalga geçiyorlar?" Arayan kişi, aynı hafta daha sonra sokakta yürürken küçük bir çocuğun ona tükürdüğünü ve "Sen yaşlı Bay Magoo'sun" dediğini söyledi. İki olay bir araya gelince o kadar sarsılmıştı ki, Federasyonun bu konuda ne yapabileceğini sormak için aramıştı.

Tabii ki, bu olumsuz davranış küçük çocuklarda ve hatta genel olarak toplumda şaşırtıcı değil; ama elbette sosyal hizmet kurumlarından, bize yardım etmek için kurulmuş ve bilgili

olduğu varsayılan kişilerden daha iyisini bekleme hakkına sahibiz. Yine de, Seattle'da kendisini Görme Engelliler için Toplum Hizmetleri (son derece saygı duyulan ve United Way tarafından onaylanmış) olarak adlandıran bir ekip, bu baharda Bay Magoo'yu halkla ilişkiler ve finansmanın ana odağı yapmaya karar verdi. Washington'a bağlı üye liderlerimiz protesto ettiler ancak işe yaramadı. Toplum Hizmetleri kurulundaki kör bir adam (Tom Amcalar gerçekten acınası; ve böylesi insanlar için kotamız dolu) bunun komik ve hatta yapıcı olduğunu düşünüyordu. Ancak kurulun gören başkanı her şeyi bir perspektife oturttu:

Reklam mesajı [üyelerimizden birine yazdığı bir mektupta] özellikle körlerden sorumlu olan kişilere yöneliktir - körlerin kendisine değil. Kör kişinin kendisini mutlaka Bay Magoo ile özdeşleştirme eğiliminde olacağını düşünmüyoruz; aslında, çoğu kişi onun kim olduğunu bile bilmiyor olabilir ... Bay Magoo'nun zayıf görme yetisine sahip olmasının olumsuz bir yönü varsa, tümüyle daha etkili olmasıdır; tıpkı, kas gelişimi bozukluğu posterinde kötürüm bir çocuğun gösterilmesinin normal bir çocuğun gösterimine göre daha etkili olması gibi. (Bütünleyici vurgu).

Ne lanet bir kendini suçlama! Bir devrin sonu ve bir sistemin ölümü üzerine ne kadar ironik bir yorum. Yine de bize ayrımcılık olmadığını - körlerin azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Halkın anlayışının resmini tamamlamak için, aşağıdaki yakın tarihli örneklerin üzerinde düşünün: Bir adam birkaç ay önce bana Colorado Springs'teki her kör insan için bir kedi veya köpek almak istediğini yazdı. "Beyaz bir baston ve bir köpek yavrusu ile küçük bir kör çocuk gördüm," dedi. Çok mutlu görünüyordu. Eğer yardımcı olacağını düşünüyorsanız Colorado Springs'teki her kör kişinin bir evcil hayvanı olduğunu görmekten memnun olurum. Kedi veya köpek."

California, Fresno'dan bir diş sağlığı öğrencisi bana şunları yazdı: "Görme engelli veya kör insanların diş bakımına ilişkin özel ihtiyaçları hakkında" Bir araştırma makalesi üzerinde çalışıyorum." (1) diş prosedürünün onlara uyum sağlamak için nasıl değiştirilmesi gerektiği ve (2) bu hastaların özel diş sorunları"nı belirlemeyi arzu ediyorum.

Yakınlarda kör bir kadın, safra kesesi ameliyatı için hastaneye kaldırıldı. Yatağının ayak ucundaki bir banda büyük harflerle: "Hasta kör ama kendi kendine yeter" yazılmıştı. Her şey, "ama" kelimesiyle şarta bağlanıyor. Ben mi kılı kırk yarıyorum? Pek sayılmaz. Hemen göze çarpmayan / güç algılanan bir şey mi? Çok değil.

Bir ceza ve sosyal reform uzmanı, kendi görüşüne göre, körlerin (suçlarına bakılmaksızın) cezaevine konmaması gerektiğini söyledi. "Suçlarının ciddiyeti hapsedilmeyi hak ediyorsa," dedi, "özel bir şekilde ele alınmalıdır." Diğer bir deyişle, "Cezaevinde" bile ikinci sınıf olmalı ve ayrı tutulmalıyız.

Tıbbi transkripsiyon öğretimi üzerine bir kitabın yazarı, çalışmalarının Braille alfabesine aktarılmasını istedi. "Size yazdım," dedi, "çünkü bu konunun körler için öğretimini yıllarca izledim ve gereksiz bir şekilde acı verici ve uzun. Birinci sınıf transkriptler yapıyorlar ve öğrenme fırsatı için çok acıklı bir şekilde her zaman minnettar görünüyorlar."

ÇN: Tıbbi transkripsiyon, bir DNA diziliminden RNA'yı kopyalama işine verilen addır.

Dini bir örgüt, "Körler ile Temas Halindeki Gören Kişilere Nezaket İncelikleri" adlı bir kart dağıtır. Der ki:

Kör bir kişiyle tokalaşmak, gören bir kişiye gülümsemek gibidir. Öyleyse selamlaşırken ve kör tanıdıklarınızdan ayrılırken tokalaşın devirmeden ve dengeli bir biçimde tutmak çok zor olduğundan, Kör bir kişiye verilen bir bardağı asla ağzına kadar doldurmayın. Bunun yerine ona yeniden doldurun Kör bir kişinin önünde kendisine sempati göstermeyin. Araba sürerken, kör kişinin ellerini arabanın kapısına çarpmamaya dikkat edin. Ayrıca kolunu veya elini arabanın dışına uzatmadığına da bakın Yaklaşan kör bir insanı size geçiş hakkı vermesi için asla zorlamayın, çünkü rotasından her sapmak zorunda kaldığında yönünü kaybeder. ; Başka bir deyişle, körler kendileri için plan yapamaz veya başaramaz. Bunu onlar için yapın, onlar için de düşünün. Ve onlara acımayın - en azından yüzlerine karşı değil. Her şekilde nazik ve kibar olun.

Laf arasında, bana bu kartı gönderen Federasyoncu şöyle dedi: "Bunu aşağılayıcı ve saldırgan buluyorum."

Mayo Clinic'teki bir doktor şöyle yazmış: "Kör olduğunu ve yardım edilemeyeceğini söylediğim için üzgünüm. Hayatını kolaylaştırmak için yapabileceğiniz her şey çok takdir edilecektir."

Bu Pennsylvania'dan gelmektedir: Bugün Çalışma Teftiş Dairesi Başkanlığı tarafından Sağlık, Eğitim ve Refah Bakanlığı'ndan çıkacak yeni can güvenliği önlemleri uyarınca, bina tamamen federal şartnamelere ve standartlara uygun değilse, kör bir kişinin üçten fazla konuğu olan bir pansiyonun ikinci katında yaşamasına izin vermenin mümkün olmayacağı konusunda bilgilendirildim.

Orlando Florida'da bulunan Southern College şöyle duyurmuştu, "Tüm öğrenciler için öğrenim ücreti temelde her üç ayda bir 417 \$ olup .. Görme engelli öğrenciler için üç aylık ek 125 \$ ücret bulunmaktadır."

1972'de, ünlü sendika köşe yazarı James Reston, Senatör Eagleton'ın Demokrat başkan yardımcısı adaylığından zorla çekilmesi hakkında şu yorumu yapmıştı: "Bu esasen Eagleton'ın değil ama sistemin hatası. Bu sistem, Yaşı ve sağlığı işlerinin verimli bir şekilde yürütülmesine engel olan insanlara karşı çok şefkatli..."

Ciddi derecede hasta olan veya neredeyse kör olan Yargıtay yargıçlarına göz yumuyor."

Anahtar kelime (size söylememe gerek olmadığından emin olduğum gibi) eşitlik. Kör insanlar olarak sorunumuzun merkezinde "eşitlik" var. Görme engelli kişilerin Yüksek Mahkeme yargıçları olarak yetkin bir şekilde faaliyet gösteremeyecekleri (açık bir olağanlıkta, tartışmaya gerek duyulmadan) doğal karşılanmaktadır; aslında, olabileceklerini varsaymak bile saçma; ve böyle açık bir mantıksızlığa tahammül eden herhangi bir sistem, ancak şefkat temelinde açıklanabilir.

Merhamet, gerçekten! Merhamet genellikle yanlış konumlandırılır. Örneğin geçenlerde, işverenlerle kör iş başvurusu yapanların tanışmaları için bir öğle yemeği düzenledik ve East Moline, Illinois, Metal Ürünleri Şirketi gelmek için bir gerek görmedi.

Mektupları, "İçinde bulunduğumuz işin türü nedeniyle," diyordu, "zımba presleri, makaslar, frenler ve kaynakçıları içeren metal damgalama ve kaynaklamalarda körlere sunabileceğimiz herhangi bir iş türü olmadığını düşünüyoruz; tıpkı, sayımda veya paketleme türü işlerde olmadığı gibi."

İroni şu ki, öğle yemeğine katılanlardan biri (çocukluktan itibaren tamamen kör) her gün çelik kesme ve presleri çalıştırma işinde yer alıyor. Bunu 15 yıldır yapıyor ve fabrikanın en iyisi olarak kabul ediliyor.

1970'de Michigan'da Tom Munn (kör bir adam), tamirci pozisyonu için Eyalet Sivil Hizmeti sınavına girmişti. 96 puanla geçti ve adı sicile kaydedildi. Ona iş teklif edilmedi; diğerleri (daha düşük puanlı) işe alındı. 1972'de Sivil Hizmet Komisyonu engelliler için ayrı bir liste oluşturdu. Munn'un adı açık sicilden ayrı listeye aktarıldı ve puanı 96'dan 70'e düşürüldü - ki bu (performansına bakılmaksızın) tüm sözde "başarılı" gelecek kör başvuru sahiplerine verilecek nottu. Munn, performansının değerlendirilmesini istedi. Talep reddedildi. 1974'te (kendi başına hareket ederek) Yönetim ve Bütçe Departmanının Motorlu Taşımacılık Bölümü ile

bir iş deneme değerlendirmesi yaptı. İşi zorluk çekmeden yaptı. Sonuçlar göz ardı edildi. 1975'te (sabrı sonunda tükendi) bir dava üzerine kafa yordu. Körler için Devlet dairesinin yetkilileri (kanunen kendisine yardım etmekle suçlanan kişiler) iddiaya göre onu sessiz kalmaya zorladılar. Tom Munn ve Ulusal Körler Federasyonu şimdi hem Eyalet ajansı hem de Sivil Hizmet Komisyonu aleyhinde federal mahkemelerde dava açtı. Yine de buna şefkat diyorlar ve yetersiz olduğumuzu söylüyorlar. Bize ayrımcılık olmadığını - körlerin azınlık olmadığını söylüyorlar. Ama kim olduğumuzu biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz.

Elbette bunların tümü yeterlidir, ancak yalnızca örnekleyicidir. Southern Illinois Üniversitesi, körlerin flört ve çiftleşme seçim örüntülerini incelemeyi planlar; Minnesota Braille ve Görüşü Koruma Okulu seks eğitimi üzerine bir kurs düzenler, özel materyaller ve teknikler ister; ve National Enquirer, 11 Kasım 1973'te , "Körlüğün Cinsel İşlev Bozukluğuna İlişkin Bulgular" başlığıyla bir yazıda hepsini bir araya getirmiştir.

ÇN: National Enquirer 1926'da yayımlanmaya başlanan bir Amerikan tabloid gazetesidir.

Batı Alman bir araştırmacı, körlerin cinsel dürtülerinin ışığı göremedikleri için bozulduğunu söylemektedir. Düsseldorf'tan Dr. H.J. von Schumann, kör kadınlarda düzensiz adet döngüleri ve kör erkeklerde cinsel yetenek kaybının, ışığı görememeleri ile ilişkili görüldüğünü keşfettiğini ifade etmiştir. Hipofiz bezi tarafından kontrol edilen ve hormon üreten sistemin, ürettiği seks hormonlarının yeterli seviyelerde tutulması için ışıkla uyarılmaya ihtiyacı var gibi gözüküyor.

Cehalet ve batıl inançlara karşı duygusuzlaştığım halde, bunlarla tam olarak ne yapacağımı bilmekte hala zorlanıyorum. Görenlerin bir kısmının (ilk elden deneyimden yoksun) buna inanmaya özenmesinden korktuğum için bu örneği size getirmekte bile isteksiz olduğumu itiraf ediyorum. Ilımlılık talepleri ve yakışık alır olma arzusu, kişisel laboratuvar performansıyla herhangi bir çürütme teşebbüsünü ortadan kaldırıyor gibi görünüyor ve günün gelenekleri ve yasaları, meseleyi perspektife oturtmak için kitlesel teşhirler düzenlemeyi tavsiye edilemez kılıyor. Sanırım yapabileceğim en iyi şey şudur: bizden Rastgele yüz kişiyi seçin ve onlardan rastgele yüz tanesinin yanına koyun; muhtemelen zamanını buna ayıran gönüllülerle kendimizi saygınlık ve zevkle temize çıkaracağımıza inanıyorum. Bilmek için Bu arka plana sahip görenlere sorun.

Ne kasvetli bir resim! Köpeksiz ve yalnızız; sigara içmekten zevk alamayız; biz Bay Magoo'yuz; bize eşlik edecek evcil hayvanlara ihtiyacımız var; farklı dış ihtiyaçlarımız var;

cezaevinde bile ayrı tutulmalıyız; acınmalıyız ama yüzümüze karşı değil; bir pansiyonun ikinci katında yaşayamayız; kolej harçlarımız daha yüksek; çeliği kesemeyiz veya presleri kullanamayız; Sivil Hizmette rekabet edemeyiz ancak ayrı bir liste ve 70 puanla yetinmeliyiz; ve nihayet, seks zevki için bile yetersiziz. Görünüşe göre geriye kalan tek şey toparlanıp gitmek; ve bu bile, Ocak 1974'te Atlantik'teki bir makalede, seçimle ölüm hakkı olarak ele alınmaktadır: Yazar, "göremeyeceği ve okuyamayacağı görme engeliyle sonuçlanan herhangi bir kaza veya hastalıktan kurtulmayı istemiyorum" diyor. Güzelliği olmayan bir dünya benim için bir dünya değildir. Özgürlüğün ve hareketin olmadığı bir hayat benim için hayat değildir. Yaş ve hastalık bunları elimden alırsa, ölümü seçerim."2

Peki tüm bunlar bizi nereye götürüyor? İlk olarak bize perspektif ihtiyacını gösteriyor;; çünkü dedikleri gibi, biz hiç bu kadar iyi olmamıştık. Dışlamalara ve inkarlara rağmen, şimdi her zamankinden daha iyiyiz. Bugün şartların on ya da yirmi yıl öncesine göre daha kötü olmasından değil, sadece biz onların daha çok farkındayız. Geçmişte onların varlığını bilemezdik, bilseydik bile, bu konuda hiçbir şey yapamazdık.

Bugün örgütlüyüz ve aktif olarak sahadayız. Ülkedeki ses, körlerin özgürlüğe yürüyüşüdür. Şarkı, bir sevinç şarkısı. Evet, ayrımcılık ve yanlış kanılar var; ama neşe ve umut da var. Eski ölüyor ve yeni yaklaşıyor.

Gören tüm insanların bize karşı iyi niyetleri olmadığı doğrudur, ancak çoğunun var. Birinci sınıf vatandaşlığa doğru ilerlemeye başladığımızda (özellikle haklarımız konusunda ısrar ettiğimiz için), kaçınılmaz olarak düşmanlığı kışkırtacağız; ama aynı zamanda anlayış ve saygı uyandıracacağız.

Omuzlarımızdaki tatsız şeyler ve kalbimizdeki acı ile hareket edersek, kaybedeceğiz. Kendimiz için bundan daha fazla esnekliğe ve daha olumlu bir inanca sahip olmalıyız. Savaşmak için ve savaşmaktan kaçınmak için bir zaman vardır; ikna etme zamanı; yasal işlem yapma zamanı; konuşma yapma zamanı; öğretme zamanı; alçakgönüllü olma zamanı; Kendimizi; kibir, kendini kandırma ve başarısızlık gibi sahte mazeretlerin kökünü kazımak için inceleme zamanı; kör dostlarımızı rahatlatma zamanı; ve imkansız olasılıklara karşı cehennemden öfkesiyle kayıtsız ve uzlaşmaz bir şekilde durma zamanı. Her şeyden önce, kendimizi anlamalı ve kalplerimizde, hem görenler hem de kör dostlarımıza - ve evet, kendimiz için bile şefkat duymalıyız. Perspektif, sabır ve uzun görüşe sahip olmalıyız; ve fedakarlık yapma yeteneğine, isteğine ve beklemeyi reddetme cesaretine sahip olmalıyız.

Bizi esaret altında tutan bir sistemi yok etmeliyiz ama ruhumuzda o sisteme veya bu esarete karşı nefret duymamalıyız - çünkü acı düşmanlarımızı değil bizi yok edecektir. Sistemin bizi olduğumuz şey yapmada vazgeçilmez bir unsur olduğunu ve bu nedenle zincirlerinin (uygun olarak görülen) ortaya çıkan özgürlüğümüzün bir parçası olduğunu kabul etmeliyiz- nefret etmek veya küçümsemek değil , modası geçmiş ve artık katlanılmaz olarak bir kenara koymalıyız.

İleriye baktığımızda, dünya bizim için kasvetten daha çok ümit taşıyor ve hepsinden iyisi gelecek kendi ellerimizde. Tarihte ilk kez kendi efendimiz olabilir, ne yaparsak, hayatımızla yapabiliriz; ve görenler (kim olduğumuzu ve ne olduğumuzu öğrendikçe) emsaller ve ortaklar olarak bizimle çalışabilir, çalışacaktır. Başka bir deyişle, topluma tam üye olma yeteneğine sahibiz ve görenler bizi bu şekilde kabul edebilir ve çoğu zaman bunu istiyorlar.

Biz Tom Amcalar istemiyoruz - ihanet, özür dileyen, bahane bulan istemiyoruz; ama aynı zamanda hiçbir militan tahrikçi veya yalancı radikal de istemiyoruz. Her biri devamıza diğeri kadar zarar verecektir. Toplumda gerçek eşitliği kazanmalıyız, ancak bu süreçte kendimizi insanlıktan çıkarmamalıyız; medeniyetin kendisini oluşturan ve insanları hayvanlardan, yaşamı da varoluştan ayıran lütufları ve kolaylıkları, şefkatleri ve nezaketleri unutmamalıyız.

İnsanlar bizi nasıl isterlerse adlandırsınlar, güdülerimiz ve hareketimiz hakkında istediklerini söylesinler. Körler için birinci sınıf vatandaşlığa ve gerçek eşitliğe ulaşmanın tek bir yolu var. Bu, kolektif eylem ve uyumlu çaba ile yapılmalıdır; ve bu Ulusal Körler Federasyonu anlamına gelir. Başka yolu yoktur ve aksini söyleyenler ya bilgisizdir ya da gerçeklerle yüzleşmek istemiyorlardır. Bugün körlerin işlerinde en güçlü etki biziz ve sadece başlangıçtayız. Bir güç temelinden hareket etmeliyiz - evet; ama aynı zamanda iktidarın sorumluluklarını ve onunla savaşırken, savaş bittiğinde yaşamaya değer bir dünya inşa etmemiz gerektiği gerçeğini de kabul etmeliyiz. Kısacası, hem sevgiyi hem de sopayı kullanmalıyız ve bunu ne zaman yapacağımızı bilecek kadar mantıklı olmalıyız - uzun şefkat, kısa nefret; ve her şeyden önce, felsefemizi korkaklık, eylemsizlik ya da rasyonalizasyon için bir bahane olarak kullanmamak. Kim olduğumuzu ve ne yapmamız gerektiğini biliyoruz ve asla geri dönmeyeceğiz. Halk bize karşı değil. Bizim kararlılığımız bunu ilan ediyor; kazançlarımız bunu doğruluyor; insanlığımız bunu talep ediyor. Kardeşlerim, gelecek bizim. Gelin! Barikatlarda bana katılın ve bunu gerçekleştirelim.

Bireysel Alanıma Saygı Duymalısın

Nuri Turhan

turhan.nuri1977@gmail.com

Sayı: 89, Temmuz 2021

Merhabalar EEEH Dergi'nin kıymetli okuyucuları. Bu güzel dergiyi okumak da, bu kıymetli dergiye yazmak da ayrı bir güzellik oldu benim adıma. Yazılarıma kıymet veren ve sizlerle buluşturan sevgili EEEH Dergi emekçilerine candan teşekkürler ediyorum. Bu yazımda sizlere belki de en değerli alanımızdan olan kişisel alanımızdan bahsetmek istiyorum, zihnimde biriken kelimeler ölçüsünde.

Hepimizin yaşamda bir kısmı bizim tarafımızdan bir kısmı yaşadığımız toplum tarafından belirlenen kişisel alanlarımız vardır. Örnek verecek olursam, ailemizdeki kişisel alanımız, işyerimizdeki kişisel alanımız, okuldaki kişisel alanımız, sokaktaki kişisel alanımız, otobüsteki kişisel alanımız. İşte ben size bu alanların belki de en kıymetli ve en çok saygı duyulması gerekeninden yani sınırlarını bizim belirleyeceğimiz kişisel alanımızdan bahsetmek istiyorum. Kısaca tanımını yapacak olursam kişisel alan; bireyin sınırlarını kendisinin oluşturduğu, sadece izin alınarak girilmesi gereken ya da kişinin isteğine bağlı olarak onay verdiği, insanların birlikte paylaştıkları alandır. Peki yalnızca bize ait olan bu alanımızı ne kadar koruyabiliyoruz? En azından biz yeti farklılığı olanlar. Ülkemizdeki çoğunluğun zihnindeki kişisel alanımızın ölçüsü nedir? Kendi yaşantımdan örneklerle açıklamaya çalışayım.

Sağlamcı bakışın deyimiyle “normal” bir insan olarak sokağa çıktığımızda hiç kimse kolunuza girip “Nereye gidiyorsun? Sokakta ne işin var?” diye sormaz, eğer aranızda samimiyet bağı yoksa. İşte bizim bu “sağlamcı” bakış açısı, sokakta farklı olarak gördüğü insanın kişisel alanını hiç düşünmeden ihlal edebiliyor. Peki soralım o halde. Bir insanın kişisel alanını nasıl ihlal ederiz? Kişinin izni olmadan koluna girmek, sokakta yürüyen bir kişinin önüne çıkıp “Dur, nereye gidiyorsun?” diye sormak, elinde bastonuyla yürüyen kör birine uzaktan “Sağa git, sola git, düz git” diye seslenmek, toplu taşıma araçlarına binmeye çalışan görme ya da farklı engel durumu olan bireyleri arkadan, sağdan, soldan kucaklamak ya da otobüs benzeri araçlarda kişinin nasıl yolculuk edebileceğine karar vermek, kişiyi zorla oturtmak, çalışma alanlarında, asansörlerde, arkadaş toplantılarında kör bir bireye yaklaşp “Beni tanıdın mı? Ben kimim?” diye sormak gibi akıl dışı davranışlarda bulunmak, kişinin kendisine sormadan onunla ilgili karar vermek ve daha benzeri birçok davranışta bulunmak, kişinin özel alanını ihlal etmektir. İyi ve

birlikte yaşamı güçlendirmenin yolu: kişinin fizyolojik durumuna, kıyafetine, ırkına, inancına bakmaksızın salt insan olarak algılamak; onun değerlerini ve haklarını gözetmekten geçer. Kişilerin yaşam alanlarına, kişisel tercihlerine göstereceğimiz saygı, aynı zamanda kendimize duyduğumuz öz saygıyı da güçlendirir. İnsanların farklılıklarını, vicdan rahatlatma aracı olarak görmek yerine, kişilerin doğuştan ya da sonradan edindikleri farklılıklarıyla insan olduklarını bilirsek, davranışlarımızı bu değerler üstüne bina ederiz.

Yeti farklılığı olan insanlara acımak, izinsiz yardım etmek, yolda bastonuyla yürüyen insana araç muamelesi yapmak, kişileri toplumsal yaşamdan uzaklaştırır. Ancak kişilere bütün farklılıklarıyla değerli olduklarını hissettirebilirsek yaşam alanlarını, kişisel alanlarını özgürleştirmiş oluruz. Gelin hep birlikte kişisel alanlarımızın saygı gördüğü, farklılıklarımızın toplumsal bariyerlere dönüşmediği bir ülkeyi düşleyelim. Belki bir gün gerçek olur. Sevgiyle kalın.

Gelinliksiz Tabut

Yazar: Gülcan altun

guleycane@gmail.com

Sayı: 19, Eylül 2015

Başlığım çok iç karartıcı olduğunun farkındayım. Ancak kendimi birkaç yıldır alamadığım bir düşünceden sizleri de haberdar etmek ve biraz da siz düşünün demek istedim. Tabutta da ayrımcılığa uğruyoruz biliyor musunuz? Ne alaka mı? Anlatayım.

Son yıllarda yeni bir moda var biliyorsunuz. Evlenmeden ölen genç kızların tabutlarına gelinlik örtülüyor. Erkeklere damatlık değil ama kızlara gelinlik... Yani ölen bir genç kızın evlenmekten başka bir muradı yok sanki. Mesela tek derdi doktor olmak isteyen birisinin tabutuna doktor önlüğü değil ama gelinlik koyuluyor. İster doktor önlüğü olsun ister gelinlik bana saçma gelen bu gelenekle ilgili anlatacağım olay.

Ancak öncesinde bu yeni modayla ilgili kafama takılan birkaç şeyi dillendirmek isterim. Bir zamanlar nasıl olduğunu anımsamadığım bir şekilde eski çağlarda cenaze törenlerinde dökülen gözyaşı miktarınca ölenin günahlarının hafiflediğini, bu nedenle toplanan kalabalığın daha çok ağlaması için cenazelerde ağlayıcı kadınların tutulduğunu duymuştum. Sırf bu işi yapan ve bununla geçimini sağlayanlar varmış. Hatta inanır mısınız bilmem? Yakın geçmişte dahi çevre illerden birinde bu kadınların hala olduğunu ve cenazelere çağrıldığını işitmiştim. İşte bence tabut üzerindeki bu gelinlik, ağlayıcı kadınların yerine geçiyor içgüdüsel olarak. Neden mi? İnsanların daha çok içini dağlayıcı bir şey oluyor. Tabuttaki genç kız daha gelin bile olamamış, daha doğru bir tabirle gelinlik dahi giyememiş. Babasının evinden genç kız temizliğin timsali bembeyaz gelinlikler içinde çıkar. Ve bundan sonra meşru bir şekilde cinsel hayatı başlar. Oysa toplumun gözünde erkeklerin böyle bir derdi yoktur ve dolayısıyla onların tabutuna damatlık gerekmez. İşte zavallı kız daha böyle bir şeyi yaşayamamış ve kefenle evi terk etmek zorunda kalmıştır.

Toplumun genel kabulünde, milenyum çağını yaşadığımız şu zamanda bile kadın, gelinlikle hayata başlar. Asl'olan budur. Onun doktor olması, avukat olması, hayatını güvenceye alması, eloğlunun karşısında ezik kalmaması içindir yalnızca çok zaman.

Anlatmak istediğim olaya gelince; bundan tam dört yıl önce bir arkadaşımı kaybettim. Daha doğrusu arkadaşımın ablasıydı ama benim de arkadaşımı aynı zamanda. 38 yaşında ve hiç

evlenmemiştir. Ondan bir yıl sonra da arkadaşımın kendisini de sonsuzluğa uğurladık. O da hiç evlenmemiştir ve otuz yaşındaydı. Allah her ikisine de gani gani rahmet eylesin ve annelerine de bir kez daha sabırlar versin.

Her ikisinin de cenaze törenlerinde kalabalık arasında değildim. Bu tür ortamlar sarsıyor beni çünkü. Annem oradaydı ve haberleri ondan aldım. Arkadaşlarımın her ikisi de aynı hastalıktan vefat ettiler. Tek fark biri kördü biri değil. Son yılların moda uygulamasını sordum. İlk ölenin ardından “Tabutunda gelinlik var mıydı?” dediğimde aldığı cevap hüzünlü bir evetti. Bir yıl sonra aynı soruyu bu sefer kör olan için sordum, donuk bir tavırla “Duvak vardı” dedi. Yani sonuç: Bir yıl arayla ölen iki kız kardeşten ilkinde gelinlik örtülmüştü, kör olana ise duvak yeterli görülmüştü.

Bu ayrımcılığı anneleri yaptı demiyorum tabii ki kesinlikle. Onun bir yıl aradan sonra kaybettiği ikinci yavrusu için o an onu düşünecek durumda olduğunu sanmıyorum ama cenaze için koşturanlar böyle uygun görmüşlerdi anlaşılan. Ya da daha kaba bi söylemle, bu kadarını yeterli bulmuşlardı. Belki ben abartıyorum ama düşünceye kilit yok. Düşündüklerimin doğruluğunu sorgulayacak tanıdık da yok. Dolayısıyla böyle bir güdüden alamıyorum kendimi.

Belki de o an öyle denk geldi yalnızca. Aceleyle, cenaze törenine yetişmek gayesiyle gerekli ayarlamalar yapılamadı. Yazdıklarımın hepsi benim ezik duygularımın sonucu hissettiklerimden ibaret. Ancak Türkiye'nin 3. büyük kentinde ve bu kentin belki de en büyük ilçesindeyiz, bir gelinlik bulunamamasını kabul etmiyorum. Aklıma gelen bir diğer gerekçe; hani dedim ya gelinlik ölenin ardından bakanların daha çok içinin burkulmasını ve gözyaşlarının artmasını sağlıyor diye, kör arkadaşımın yeterince iç dağılayıcı özelliği vardı zaten. Kördü, çok küçük yaşlarından beri dünyayı, dünya gözüyle görememiştir; kanserdi, o adı kötü hastalığı olabildiğince dik ve güçlü atlatmıştı ama gereken tüm tedavi evrelerini de yaşayarak, ki biliyorsunuzdur kanser tedavisi acı veren bir hastalık ne yazık ki. Mücadeleci bir kızdı, istediklerini yeni elde etmiş ama tadını bile çıkaramamıştı. Bu nedenle aslında duvak bile olmasa onun ardından gözyaşlarını coşturacak çok şey vardı. Duvak bu anlamda yemekte olmasa da olabilecek karabiberdi yalnızca.

Yukarıdaki paragrafı yazarken bir noktayı atladığımı fark ettim arkadaşımınla ilgili. Hani dedim ya, doktor olmak için varını yoğunu ortaya koymuş bir kızın tabutuna niye o zaman doktor önlüğü örtülmez diye. Çağlar'ın tek derdi de aslında öğretmen olmaktı. Tüm engellemelere karşın onun için o kadar çok savaş verdi ki. Onun savaşı peşinde, onunla birlikte

koşan annesi bile yorulmuş ve artık yeter diyordu ama o yılmıyordu. Öğretmen olmuş ve ancak bir yıl mesleğini yapabilmişti.

Benimki de iş değil mi? Kör olduğun halde kefen bulmuşsun, tabuta bile konmuşsun, gelinliğin peşine düşüyorsun. E siz de haklısınız ne diyeyim.

Neyse sevgili okurlar, size vasiyet edeyim bari öldüğümde geride kalanlarınız tabutuma gelinlik falan örtmeyin. Gözyaşlarını severim ama acıyla aktıkları zaman değil.

Yazının internet bağlantısı:

http://engelsizerisim.com/eeeh/yazi/30/gelinliksiz_tabut

Merhaba! Spektrum Ekibinden Bir Merhaba!

Merhaba Spektrum

base@merhabaspektrum.com

Sayı: 89, Temmuz 2021

İnsanlar engellileri düşünürken, genellikle engellerinin dışarıdan gözlemlenebilir olacağı varsayılıyor. Oysa kimi engeller görünmezdir. Fiziksel, mental veya nörolojik gerekçelerle günlük hayatında çeşitli zorluklar yaşayan herkesin durumu dışarıdan bakarak anlaşılmaz.

Görünmez engellere sahip olan kişiler, başkaları fark etmese de aynı zorluklarla karşı karşıya olmayanlarla benzer şeyleri yapabilmek için çok daha fazla emek harcarlar. Hatta bazen dezavantajlı statülerinin dışarıdan anlaşılmamasını kendileri tercih ederek, aynı işi yapmak için gereken ekstra efordan bile fazlasını harcamak durumunda kalabilirler. Nöroçeşitliler de etraflarındaki dünya, onların ihtiyaç duyduğu destek ve uyum sağlayabilecekleri koşulları içermediği için günlük hayatlarını görünmez engellere sahip kişiler olarak sürdürürler.

“Nöroçeşitlilik” kavramı ilk kez 1990'ların sonunda Judy Singer adında otistik bir sosyolog tarafından kullanıma sokulmuş ve otizm, DEHB ve disleksi gibi özgül öğrenme güçlüklerini kapsayan bir şemsiye terim olarak yaratılmıştır. Her ne kadar ilk çıktığı zamanlar bu tanım öğrenme güçlükleriyle kısıtlanmış olsa da günümüzde bipolar, şizofreni veya borderline gibi durumları olan pek çok insan da kendilerini nöroçeşitlili olarak tanımlıyor. Nöroçeşitlilikleri birer eksiklik ya da bozukluk değil, insanlara özgü varyasyonlar olarak düşünmeliyiz. Fakat şunu da unutmamak gerekir; bunların birer varyasyon olduğu savı, nöroçeşitli kişilerin farklı destek ihtiyaçları olmadığı anlamına gelmez.

Nöroçeşitlilik şemsiyesinin altındaki durumlar, kişilerin benliğini temelden etkiler. Nöroçeşitlilikler, o kişinin beyninin kendisidir ve tedavi temelli yaklaşımlar bunu göz ardı ederler. Nöroçeşitlilik ekseninden bakıldığında otizm, kişinin benliğini oldukça derinden etkileyen bir faktör, kişiliğinin temel yapı taşlarından biri olarak düşünülebilir. Bu çerçevede, otistik kişiyi “otizmden kurtarmak, tedavi etmek” kişiliğini elinden almak demektir. Otizmin bir tedavisi yoktur ve otizm bir hastalık değildir. Otizm, bir nöroçeşitlilik ve nörogelişimsel bir engelliliktir.

Otizmin engellilik olması durumunu ancak engelliliğin toplumsal modeli yaklaşımıyla anlayabiliriz. Otistiklerin günlük hayatta yaşadığı zorluklar, çevrenin onlara uygun

olmamasından kaynaklanır. Otistik insanlar, tipik nörolojik gelişim göstermiş olanlara kıyasla birçok alanda oldukça farklı olabilirler. Mesela otistikler farklı şekilde sosyalleşirler ve iletişim kurarlar, duyuşal verileri işleyiş biçimleri ve çevreyi algılama biçimleri de farklı olabilir.

Toplumdaki her şey nörotipik kişilere göre şekillendirilmiş olduğundan, otistik insanlar çeşitli alanlarda desteğe ihtiyaç duyabilirler. Aynı zamanda bu ihtiyaçlar kişiden kişiye farklılık gösterebilir. Otizmin kendine özgü birçok özelliğı vardır ve bu özellikler de her otistik kişide kendini farklı şekilde gösterir. Yeteri kadar otizm özelliğine sahip kişiler “otistik” olarak tanımlanabilir. Bu nedenledir ki otizmin ağırı, hafifi olmaz. Otistik olmayanların (allistiklerin), otistik insanları kendilerine ne kadar benziyor olduklarına göre kendi içlerinde kıyaslamaları, böyle bir yanlışlığın doğmasına sebep olmuştur. Oysa ki otistikler günlük yaşamlarında başka otistiklerle değil, allistiklerle kıyaslanırlar. Bu nedenle kişisel farklılıkları en belirgin olan otistiklerin bile ortak deneyimleri oldukça fazladır.

Otizmin ne olduğunu genellikle otistikleri dışarıdan gözlemleyen allistik kişilerden dinliyoruz. Alistikler, otizmi tecrübe etmeyip yalnızca dışarıdan gözlemledikleri için otistik davranışların anlamlarını kavrayamayabiliyorlar. Otizm dışarıdan gözlemlenebilecek anlamsız bir problemler yığını değildir. Otizm, otistik kişilerin çeşitli sıkıntılara mahkum oldukları bir hayat sürdürmesi demek de değildir. Destek ihtiyaçları karşılanan otistikler mutlu ve başka insanlara da fayda sağladıkları hayatlar sürdürebilirler.

Otizm değerli ve takdir edilmesi gereken bir insan çeşitliliğidir. Otistik insanlar kendi zamanlarında gelişir, kendilerine özgü şekillerde iletişim kurarlar ve kendi ilgilendikleri konulara büyük bir tutkuyla yönelirler. Otistikler, otistik olmayanlardan farklıdır ama bu farklılık yok edilmesi veya saklanması gereken bir şey değildir. İnsanlık tarihinin en önemli dönem noktalarında sıklıkla dahil oldukları gruptan farklı düşünebilen otistiklerin geride bıraktığı izlere rastlarız.

Merhaba! Spektrum ekibi olarak bizler, toplumun önemli bir bileşeni olan otistiklerin görünürlükleri için mücadele ediyoruz. Oluşumumuz, birkaç otistik insanın kendi otistik deneyimlerini ve otizm hakkında doğru bilgileri paylaşma isteğı ile kuruldu. Otistik kişiler olarak kendi deneyimlerimizi anlatmaya başladığımızda bir sitemiz veya birlikte çalıştığımız bir alan yoktu. Birbirimizle iletişim halinde kalmaya çalışarak insanlarla otizm hakkında doğru bilgiler paylaşmaya çalışıyorduk. Fakat zaman içinde otizm hakkında var olan bilgi kirliliğinin inanılmaz boyutlarda olduğunu, otistik kişilerin otizm topluluklarında söz sahibi olamadığını ve otistiklere

yönelik sağlamlıklıkla kişisel bir mücadele yürütmenin mümkün olamayacağını fark ettik. Bunu anladıktan sonra Merhaba! Spektrum isimli bir blog'un altında bir manifesto yayınlayıp "Sosyal Medyadaki Otistiklerden Bir Manifesto" ismiyle paylaştık. Bu manifestoda otistiklere zarar veren sağlamlık fikirleri ve otizm hakkındaki yanlış bilgileri derlemeye çalıştık.

O günden beri Merhaba! Spektrum ismiyle otizm ve nöroçeşitlilikler hakkında doğru bilgileri erişilebilir kılmaya ve sağlamlıklıkla mücadele etmeye çalışıyoruz. Merhaba! Spektrum ekibi olarak otistik öznelerin merkezde olduğu bir örgütlenmenin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Özellikle Türkiye'de, otizmle ilgili araştırmalar ve tartışmalar şimdiye kadar otistikleri geri planda bıraktı. Nörotipik kişilerin otizm hakkında fikirleri ve bu fikirlerin daha önemli olduğu düşüncesi, otistik özneler geri planda kaldıkça daha da yaygınlaştı. Bu sebepten ötürü bizler otistik insanlar olarak kendi otistik deneyimlerimizi ve fikirlerimizi aktarıyor, bununla birlikte yabancı otistiklerin yazılarını da çevirerek otistik bakış açısını Türkçe tartışmalara da dahil etmek için çalışıyoruz.

Sağlamlıklığa karşı birkaç aydır yürüttüğümüz hak mücadelesi, bizlere dayanışmanın önemini öğretti. Otistikler olarak birbirimizden güç aldık ve kısa zamanda taşların nasıl da yerinden oynayabildiğini gözlemledik. Bu süreçte EEEH ekibi en büyük destekçilerimizden biriydi. Bu yolculuk sırasında edindiğimiz tecrübeler, yalnızca otistiklerle değil, farklı engelli gruplarıyla dayanışmanın, birbirimizden güç almamızı sağladığını tekrar tekrar kanıtladı. Nasıl ki otistikler olarak kendi aramızda ne çok ortak deneyimimiz olduğunu fark ettiysek, başka pek çok engelli grubuyla da benzeşen süreçlere maruz bırakıldığımızı anladık. Birbirimizin seslerini çoğalttıkça, her birimizin önündeki engellerin bir kısmını kaldırabileceğimize inanıyoruz.

Bundan böyle, EEEH Dergi'ye düzenli olarak katkı sunarak bu ortak mücadeleyi biraz daha kuvvetlendiriyor olacağız. Bu ilk yazımız da temelde aktivizm yaptığımız alanı tanıtarak sizlere bir "Merhaba" demek amacıyla kaleme alındı. Hepinize kocaman bir merhaba!

Erişilebilir Anne Oldum

Sevgi Mart Göçen

sevgi.mart@gmail.com Sayı: 90, Ağustos 2021

Sayı:90, Ağustos 2021

Merhaba dostlar, uzun bir aradan sonra sizlerle yeniden birlikte olmanın heyecanını yaşıyorum. Biliyorsunuz, Şubat sayısında kısa bir “Hoşça kalın” demiştim sizlere. Mart ayında ise küçük prensim geldi dünyama... Onunla yaşadığım birçok deneyim ayrı ayrı yazıların konusu olacak. Ancak, ben bugün sizlere prensimin bana gelme sürecinde yaşadıklarımı anlatmak istiyorum.

Sağlık sorunlarım nedeni ile oğlum sezaryenle dünyaya geldi. Operasyon sabahı bir heyecanla hastaneye gittik. Kafamda bin bir deli soruyla ameliyata hazırlandım. Odama gelen hemşire ki adını sormayı unuttuğum için hala üzülüyorum; zira buradan kendisine bir teşekkür yazmak isterdim. Ameliyat kıyafetini getirdiğinde; kıyafetin nasıl olduğunu betimledi ve nasıl giymem gerektiğini anlattı. Ardından, koluma damar yolu açacağını istersem bununla ilgili de bilgi verebileceğini söyledi. Kardeşim doktor olduğundan ve damar yolu açılma işlemini bildiğimden teşekkür ettim.

Hazırlıklar tamamlandı ve ameliyathaneye indim. Orada Rümeysa adında bir teknisyen, bir anestezi uzmanı ve kendi doktorum beni karşıladılar. Götürüldüğüm sedyeden ameliyat yatağına geçerken, hiç kimse kollarımdan tutup sürüklemedi. Sadece nasıl yapacağımı anlattılar ve geçme aşamasını bana bıraktılar.

Anestezi tekniği üzerinde anlaşmamıştık. Genel ya da lokal olacaktı. Bunu konuşurken doktorum Sayın Aysun Karabulut, Rümeysa Hanım ve anestezi uzmanı bana hem genel hem lokal anestezinin nasıl olacağı ve uyuşukluğumun ne kadar süreceği konusunda çok ayrıntılı bilgi verdiler. Ben operasyonun her aşamasını hatırlamak istediğimden ve prensim doğar doğmaz öpüp koklamayı hayal ettiğimden; lokal anesteziyi tercih ettim. Bu aşamada anestezi uzmanı sırtıma dokunarak, “Bu noktaya saç telin kalınlığında bir iğne yapacağım ve yavaş yavaş belinden aşağısını hissetmeyeceksin” şeklinde operasyonu anlatarak, istersem yapacağı iğneyi de gösterebileceğini söyledi.

Anestezi işlemi yapıldıktan sonra ameliyat masasına uzanmam söylendi. Bu aşamada tarif edildi ve dendi ki “Başının geleceği yerde yarım yuvarlak şeklinde bir boşluk var. Arkaya doğru uzanıyorsun ve başını o boşluğa yerleştiriyorsun.” Yani yine omuzlarımdan tutulup karga tulumba yatırılmadım ve yatış aşaması da bana bırakıldı.

Parmağıma bir aparat takıldı ve kanımdaki oksijen değerini ölçeceği söylendi. Diğer koluma takılan aletin ise düzenli olarak tansiyon ölçümü yapacağı anlatıldı. Birtakım sesler duymaya başlayınca sordum ve bunların oksijen ölçüm cihazından geldiği detaylıca anlatıldı.

İşlem başladıktan sonra her aşama, Rümeysa Hanım tarafından tek tek söylendi. Oğluşum doğduğunda ki anne olanlar bilir; o ilk sesi duyduğunuz andan itibaren artık dünya başka türlü dönmeye başlar ve kendinizi unutursunuz. Bebeğime yapılan tüm işlemler yine Rümeysa Hanım tarafından anlatıldı. Sonra doktorum, bebeğimin yukarı çıkarılmadan önce yanıma getirilmesini; benim bebeğimi göremediğim için, iyi olduğundan emin olmam için koklayıp öpmemin sağlanmasını istedi ve prensimi yanıma getirdiler. İşte o an dünyanın durduğu; nefes almanın unutulduğu, duyguların şelaleleştiği bir an... bana bu anı yaşattığı için doktorum Aysun Karabulut’a ve tüm ameliyat ekibine tekrar teşekkür ederim.

Prensim doğduktan sonraki aşamalarda da ameliyat sürecim hakkında sürekli bilgilendirildim. Bu noktada da özellikle Rümeysa Hanım’a ayrıca ve sonsuz teşekkür ederim.

Biliyorum şimdi bana “Olması gereken bu” diyeceksiniz. Evet, olması gereken bu ama hiçbir hastanede bu muameleyle karşılaşmıyoruz. Her işlem, biz yokmuşuz gibi yakınlarımıza anlatılıyor, soruluyor ve paldır küldür uygulanıyor. Her zaman yaşadığımız tatsızlıkları değil, bir de yaşadığımız güzellikleri paylaşmak adına yazmak istedim bu yazıyı. Umarım bundan sonra gittiğimiz her hastanede aynı muamelelerle karşılaşır, erişilebilirliğin tadını doya doya çıkarırız.

Özgürlüğün Kar Yankısı

Dilek Başar Aclan

dilek.basar55@gmail.com

Sayı:85, Mart 2021

Geçtiğimiz günlerde içimizi ısıtan, bedenimizi üşüten bir şey oldu. “Ne oldu acaba?” dediğinizi duyar gibiyim. Sizleri de çok meraklandırmayalım. İstanbul’da birkaç yıldır özlemimi duyduğumuz kar sonunda yağdı. Biz, kara alışıkındık. Nasıl bir şey olduğunu biliyorduk. 3 yaşındaki kızım ise karla henüz tanışmamıştı. Bugüne kadar televizyondan gördüğü kadar biliyordu. Üç yıl boyunca oturduğumuz bölgeye bu kadar çok kar yağmamıştı. Bu yazımda, kör ebeveynler olarak çocuğumuzla karda nasıl oynadığımızı anlatmaya çalışacağım.

Eşimle beraber kahvaltı sonrası keyif çayımızı içiyorduk. Eşimle bulmaca çözerken birden kızımın camdan dışarı bakıp sevinçle, “Kar yağıyor!” diye bağırmasıyla biz de cama koştuk. Sanırım ömrüm boyunca kızımın o sevincini unutamayacağım. Gerçekten de camı açıp hep beraber dışarıya baktık. Camımızın önüne kar hafifçe birikmeye başlamıştı. Orada biriken karları üçümüz elimizle alıp birbirimize atmaya başladık. Bizim karla oynama maceramız, evde başlamış oldu. Yerlerde oynayacağımız kadar karın birikmesi içinse ertesi günü bekledik.

Sabah kalkıp kahvaltımızı yaptık. Dışarı çıkmak için hazırlanmaya başladık. Atkı ve bereler takıldı, eldivenler ve botlar bulundu. Kızımızın kreşi için aldığımız, bahçede rahatça oynayıp ıslanmadan ve üşümeden O’nu koruyan yağmur tulumumuzu giydirdik. Burada bu tulumdan biraz bahsetmek istiyorum. Gerçekten de çok işe yarar bir ürün olduğunu söylemeliyim. Almak isteyenlere tavsiye edebilirim. Burada kısa bir parantez açıp Eşimin bu tulumu pek sevdiğini paylaşmak istiyorum. “Keşke bunun büyükler için olan bedeni de olsa” demekten kendini alamadı.

Yağmur tulumu deyince, askılı bir pantolonu hayal edebilirsiniz. Omuzlarında askıları var. Çocuğunuza göre askıları ayarlayabiliyorsunuz. Ayak bileklerinin lastikli olması da ayrı bir güzellik. Takılıp düşme gibi bir durum olmuyor. Kumaşı hiçbir şekilde su tutmuyor. Dışarıda suyun içine girse bile üzeri hiç bir şekilde ıslanmıyor. Artık karla tanışmaya gidebiliriz.

Oturduğumuz sitenin parkına gittik. Kimsecikler yoktu. Covit'ten dolayı mı kimse yoktu ya da biz mi تنها bir saatte gittik bilemiyorum. Ela Hipatya kara ilk bastığında, çok mutlu oldu. Burada da küçük bir parantez açıp oturduğumuz sitenin biraz betimlemesini yapmak ve bilgi vermek istiyorum. Binamızın kapısından çıkınca, 30 ila 40 metre karelik boş bir alan var. Şekli bir dikdörtgene benziyor. Karşıda Bir bank, çöp kutusu ve sol tarafta siteden çıkmak için kullandığımız bir merdiven yer alıyor. Oyun parkımız, bu dikdörtgenin sağ tarafında kalıyor ve oraya kısa bir rampadan iniliyor. Parkın etrafı kapalı ve zemini de kauçuk benzeri yumuşak bir malzemeyle kaplı.

İçerisinde salıncaklar, tahterevalli, kaydırak, yaylanan at, motor ve çardak mevcut. Bunların etrafında ise, küçük bir bitki örtüsü ve çiçekler yer alıyor. Parkın şekli yuvarlağa yakın. Bulduğumuz semtte ev aradığımızda, birkaç özelliği gözeterek evimizi tuttuk. Bunların en önemlileri ; binanın yeni olması, içerisinde güvenli bir oyun parkının yer alması, etrafında alışveriş yapılabilecek dükkanların bulunması ve ulaşım bakımından kolay araç bulunur bir nokta olması oldu.

KIZIMIZ, parkın rampasından iner inmez hemen kara dokundu. Bana attığı ilk karla, bizim oyun başladı. Birbirimizin nerede olduğunu anlayabilmek için sürekli ses çıkardık. KIZIMIZdan da bize ses vermesini istedik. O da bu duruma alışkın olduğu için hiç zorluk yaşamadık. Daha yumuşak kar topları atmaya başladık birbirimize. Özellikle sert kar toplarını tercih etmedik, kızımın yüzüne gelip canını yakmasın diye. Biraz daha ayaklarına doğru atmaya çalıştık. İsabet ettiremediğimiz de çok oldu. KIZIMIZ, bu kar atma işinden biraz sıkıldı. Karda yürümeye başladı. Yağmur tulumu sayesinde, nerede olduğunu rahatça duyabiliyorduk. Yürüdükçe pantolon haşır huşur ses çıkarıyordu.

Bir ara KIZIMIZ, karda yuvarlanmaya ve karın içine kendini gömmeye çalıştı. Neyse ki yağmur tulumu O'nu korudu ve işimizi epey kolaylaştırdı.

Karda kaymaya başladık. Elimize çok malzeme alıp götürmemiştik. Karda kaymak için yanımıza sadece poşet almıştık. Çok işimize yaradı. Poşetle çok güzel kayılıyor. Özellikle mağaza poşetlerini önerebilirim. Eşimin başka bir önerisi de büyük kalın çöp poşeti oldu, artık bunu da gelecek kara deneyimleyeceğiz. Yerde kaydktan sonra, kızım bir de kaydırdktan kaymak istedi. Eşim, kayağın içinde biriken karları temizledi ve kaydıracağın ucunda koskoca değilse bile küçük bir Uludağ zirvesi oluştu. Yukarıdan aşağıya doğru kayıp en sonunda kar yığınının içine düşmekse kızımızın çok hoşuna gitti.

Ardından salıncağa binmek istedi. O da karla dolmuştu. Elimizle karı boşalttık ve güle oynaya biraz da salıncakta salladık kızımızı. Ama her şeyin olduğu gibi bu kar sefasının da sonuna yaklaşmıştık. Zira hem Ben hem eşim üşümeye başlamıştık. Ela Hipatya içinse tabii ki böyle bir şey söz konusu bile değildi. Hangimizin çocukluk anılarında oyun vakti çooooook ama çooooook uzun gelirdi ki zaten? Hele ki kırk yılın başında yağın bir kar söz konusuysa.

Eh artık iyice üşümeye başladık. Eve gitsek, iyi olacak. Bu rampadan nasıl çıkacaktık kaymadan? Hadi inerken otura kalka, yandaki demire tutunup biraz da yampirik yampirik basa basa indik. Fakat çıkarken hem rampada kaymanın etkisiyle kar sağa sola dağılmış hem de alttaki zemin daha bir kayganlaşmıştı. Bir elimizle demiri tuttuk, diğer elimizle kızımızın elini. Bu şekilde hiç zorlanmadan yukarıya ulaştık. En fazla karın içine daldık, çıktık, azıcık da patinaj yaptık o kadar. İki gün boyunca bu şekilde kızımızı kar oynamaya çıkardık. Gerçekten de çok mutlu oldu.

Eve geldiğimizde, kızıma ne hissettiğini sordum. Karı, öyle bir anlatması vardı ki inanamazsınız. Bir arkadaşıyla oynayamadı belki karda ama bizimle oraya gitmesi bile çok iyi geldi ona. O günden beri evde birkaç kez tuz kutusunu yere döküp eliyle bizlere atmaya başladı. Neden yaptığını sorunca, kar oynadığını söyledi. Bana da temizlemesi kaldı. Bakalım, ne kadar daha sürer bu tuz faciası.

Sizlere, karda geçen bir günümüzü anlattım. Bunlar, hepimizin hayatında Önemli fırsatlar ve zor tarafları olsa da bana göre kaçırılmaması gereken ender keyifli anlar. Burada minik bir ara verip bir şeye dikkatinizi çekmek istiyorum. Düşünsenize, yıl dediğiniz 365 gün ve İstanbul gibi kara hasret bir şehirde yaşıyorsanız, yalnızca iki bilemediniz üç gün bu doğa olayını yaşıyorsunuz. Böyle bir fırsatı kaçırmak çok yazık olmaz mı?

Gören bir çocuğu olan kör bir çift olarak her durumla, rahatça değilse bile, başa çıkmak için kendinize özgü yollar/yöntemler buluyorsunuz. Belki karda dışarıya çocuğunu götüremeyenler olmuştur. Çocuğunuzun o mutluluğuna tanık olamamışsınızdır. Eminim ki böyle durumlar yaşayan her Anne ve Baba üzülür ve pek çok şeye kızmıştır yahut kar için de kara kara düşünmüştür. “Peki nasıl yapmalı?” Kesinlikle korkmayın. Yeter ki bağımsızlığınızı her anlamda kazanın. O zaman çocuğunuzu karda oynamaya bile rahatça götürebilirsiniz.

Tüm mesele bir adım atmak, bir yerden başlamak. Gerçekçi olmakla, tam bir güvenlik sağlayamayacağımız gibi hayal kurmakla da her şeyi tehlikeye atmış olmayabiliriz de. Önemli olan bu ikisi arasında keskin tercihler yapmadan da orijinal çözümler bulabileceğimize inanmak. Yeter ki önce buna kendimiz inanalım.

Çocuğumuzun karla oynamayı çok istediğini bilseydik ve körlüğümüzün buna engel olduğu fikrine sınıksız sarılıp onu dışarıya götüremeseydik, çok üzülürdük. Biz, üzülmeyi değil, anı biriktirmeyi tercih ettik. Bütün bunları yanımızda bir görene ihtiyaç duymadan yaptık. Emin olun, sizler de yapabilirsiniz. Yeter ki önce “Nasıl yaparım?” diyelim. Yoksa, neden yapamayacağımız sorusu için çok fazla yanıt bulabiliriz.

Tabii ki yanınızda bir yakınınız olabilir, arkadaşınız veya komşunuz olabilir, bu kesinlikle yanlış yahut olumsuz bir şey değil. Kar, kalabalıkta keyfi katlanan bir güzellik ne de olsa. Asıl önemli olan; yanımızda gören birileri olmasa da çocuğumuzu kar keyfinden mahrum bırakmamak.

Şimdiden 2022 kışını ve karın yağmasını sabırsızlıkla bekliyoruz. O zaman kızımız 4 yaşına basacak ve biz bu yıldan edindiğimiz deneyimlere, yeni deneyimler ekleyerek kar keyfimizi çığ gibi nasıl büyütürüz, şimdiden Bunu düşünmek bile ayrı bir ısıtıyor içimizi.

Görme Engelli Bir Bebek, Ebeveynlerine Sesleniyor-1

Canan Çam Yücel

canancam@gmail.com

Sayı: 85, Mart 2021

Merhaba değerli okurlar. Yaklaşık on aydır hem EEEH Dergi ekip arkadaşlarımdan hem de siz değerli okurlarımdan uzak kaldım. Yüksek lisansta tez aşamasında olmam nedeniyle dergiye bir süre ara vermem gerekti. Nihayet tezimi tamamladım ve bu sıcak ortama tekrar döndüm. Burası benim için hem bir iç döküş ortamı hem de her yeni sayımız çıktığında bilgi bakımından daha da zenginleştiğim bir bilgi yuvası. Dergimizin yeni yaşında, ben de yeni bir yazı dizisi kaleme almak istedim. Bu yazı dizisinde görme engelli bir bebeğin dünyaya geliş anından itibaren anne babasından neler beklediğini, onun ağzından dile getirmek istiyorum. Bebeğin doğuşu, anne baba ve diğer aile bireyleri tarafından karşılanması, büyüme evreleri ve gelişim alanlarının desteklenmesi için anne babaların dikkate almaları gereken önemli noktalar gibi konuları, dilim döndüğünce ve kalemim yettiğince dile getirmek istiyorum. Bu arada, bir okul öncesi öğretmeni ve özel eğitim alanına gönül vermiş bir eğitimci olarak böyle bir yazı dizisi oluşturmayı hep hayal ediyordum ancak bir türlü başlayamamıştım. Bu yazı dizisi fikrini hayata geçirmemi sağlayan neydi dersiniz? İlk önce, Gaziantep'te yaşayan ve sekiz aylık görme engelli bebeği olan bir anneden bir e-posta aldım. Sonra kendisine kısa bir e-posta yazarak telefon numaramı paylaştım ve telefonda konuşarak daha fazla destek olabileceğimi belirttim. Kendisi de beni aradı ve bir anne olarak bebeğinin görme engelini kesin tanılanmasının ardından, neler hissettiğini anlattı. Çocuğuna faydalı bir ebeveyn olmak için neler yapması gerektiğini, eğitimi için neler yapabileceğini ve ne tür materyaller kullanabileceğini sordu bana. Uzun bir telefon konuşmasının ardından, telefonu kapattık. İşte bu telefon konuşması, bu yazı dizisinin başlamasına vesile oldu, iyi ki de oldu. Belki bu yazı dizisi bir başlangıç olur ve görme engelli bebekler ve ebeveynlerinin hayatlarına biraz da olsa dokunabilirsem, benim için en büyük mutluluk bu olur. Eğer dergimizi takip eden görme engelli çocuk ebeveynleri, okul öncesi öğretmenleri varsa okurlarımız arasında, bana merak ettikleri konuları veya sormak istedikleri soruları e-posta yoluyla iletirlerse, gelecek sayılarda yazı dizisi içinde elimden geldiğince cevaplamaya çalışırım. Şimdiden tüm okurlarıma iyi okumalar diliyorum.

Dünyaya Geldim ve Bundan Sonra Sizinleyim

Merhaba sevgili anneciğim ve sevgili babacığım. Beni ne kadar heyecanla ve merakla beklediğinizi biliyorum. Özellikle anneme, beni dokuz ay karnında taşıdığı ve gözünden sakındığı için yeme-içme dahil tüm yaşantısını bana göre düzenlediği için sonsuz teşekkür ederim. Tabii ki babamın da özverisini dile getirmemek olmaz. Annem ve babam olarak doğum öncesi dönemde üzerime titrediğinizi her zaman hissettim. Annemin karnındayken hiçbir şeyden haberdar olmadığımı zannetmeyin. Ben her şeyin farkındaydım, olup bitenleri, sizin heyecanınızı, meraklı bekleyişinizi oradan izlerken hep gülümsüyordum sizlere. Ve ben de sabırsızlanıyordum sizlere bir an önce kavuşmak için. İşte nihayet vakit geldi ve ben dünyaya geldim.

Annem ve babam olarak beni ilk kucağınıza aldığınızda ne kadar mutlu olduğunuzu, tarif edilemez bir sevinç yaşadığınızı biliyorum. Çünkü ben ailemizin en yeni üyesiyim ve sizlere mutluluk getirdim. Hep birlikte güzel bir aile olacağımızı; birçok anı biriktireceğimizi; sevinç, üzüntü, şaşkınlık, merak ve şimdi sayamayacağım birçok duyguyu birlikte yaşayacağımızı biliyorum. Ama sizin de şunu bilmenizi çok isterim; belki diyebilirsiniz, “Bu küçük şey, daha yeni aramıza katıldı, ne kadar çok konuşuyor, bilmiş şey” diye söylenebilirsiniz ancak şunu unutmayın, ben her duygunun farkında olurum, belki konuşamayabilirim, ifade edemeyebilirim ancak her şeyi hissederim. Özellikle de canım annem, seninle aramızda çok güçlü bir duygusal bağ var, sen beni emziriyorsun ve bu süreçte aramıza babam bile giremiyor. Dolayısıyla, senin neler hissettiğin benim için ayrıca çok önemli. Sen güçlü olursan, ben güçlü olurum; sen mutlu olursan, ben mutlu olurum; sen gergin olursan, ben de gergin olurum. O yüzden benim güzel annem, şunu bilmeni isterim; ben seninle güçlenirim, seninle gelişirim, seninle benliğimi ve kimliğimi kazanırım. Tabii ki tüm sorumluluğum sadece sana ait değil, aynı şekilde babamdan da benzer beklentilerim var. Bebekliğimden itibaren yapacaklarınızın, gelecekte benim ben olmama katkı sağlayacağını bilmenizi ve beni tıpkı bir hamur gibi şekillendirmenizi bekliyorum sizden. Tabii bana şekil verirken, esnek ve yaratıcı olmanızı, zamanı geldiğinde kendi hayatımla ilgili alınacak kararlarda benim de söz hakkım olmasını istediğimi bilmenizi isterim. Zamanı gelince bu konuları sizinle tekrar konuşuruz. Şimdi bugüne dönelim.

Bir bebek sahibi olmak istediğinizde ve buna kesin karar verdiğinizde, hep güzel temennilerde bulundunuz. “Cinsiyeti ne olursa olsun, kız olsun, erkek olsun, eli, ayağı sağlam olsun yeter” şeklinde dua ettiniz hep her anne baba gibi. Ancak bazen hayatta her şey planladığımız gibi gitmiyor. Zaman zaman farklılığı olan bebekler de dünyaya gelebiliyor tıpkı benim gibi. Doktordan benim görme engelli bir bebek olduğumu öğrendiğiniz o gün, ne kadar üzüldüğünüzü, ne kadar suçluluk hissettiğinizi biliyorum. Ancak canım annem ve babam, bu asla sizin suçunuz değil, bu bir hata değil, siz yanlış bir şey yapmadınız. Aksine beni dünyaya getirmekle çok iyi ettiniz, benim annem ve babam olduğunuz için ben çok mutluyum, lütfen siz de mutlu olun. Ben sadece farklıyım, sadece görme engelli olmam nedeniyle diğer bebeklerden farklıyım. Bu farklılığım, sadece öğrenme biçimlerimde ve kullanacağım özel araç-gereçlerde ortaya çıkacak. Onun dışında, ben de her bebek gibi güleceğim, ağlayacağım, agulayacağım, emekleyeceğim, yarım yamalak konuşmaya başlayacağım ilk önce, sonra çenem düşecek ve durduramayacaksınız konuşmamı, sonra yürümeye başlayacağım. Derken aynı zamanda yaşlıtlarım gibi kavramları ve yaşamsal becerileri de öğrenmeye başlayacağım. Zaman zaman bazı doktorlar, görmediğim için bazı şeyleri daha geç yapacağımı söyleyecekler size ve belki siz üzüleceksiniz. Ancak şunu unutmayın; görme engelimi dışında da beni ben yapan farklı özelliklerim ve kendime has niteliklerim var. Görmemek, gelişimimde yaşanabileceklerin tek sebebi olarak asla görülmemeli. Bana dünyayı keşfetmem için sunduğunuz her fırsat, bende merak uyandırır ve gelişimime katkı sağlar. Çevrenize baktığımızda, aynı gelişim evrelerinden farklı hızlarda geçen yaşlıtlarımı görmeniz mümkün. Ben de yaşlıtlarımın geçtiği evrelerden geçerim; geç yürüyebilirim, geç konuşabilirim tıpkı yaşlıtlarım gibi. Eğer siz bana elinizden geldiğince fırsatlar sunarsanız, ben de yaşlıtlarım gibi gelişim gösterebilirim. Benim için erken yaştan itibaren eğitim çok önemli. Eğer görme engelimi kesin tanılanmışsa ve tıbbi olarak günümüz teknolojisiyle yapılabilecek bir şey yoksa, rutin kontroller dışında, doktor doktor gezdirmeyin beni. Bir doktora karar kılmak ve onun gözetiminde düzenli kontrollere gitmek yeterli. Çünkü bebeklik dönemi dedikleri 0-3 yaş ve 3-6 yaş, gelişimim için en önemli dönemler. Bu yüzden doktorlardan aldığımız cevaplar, tıbbi çözümsüzlükler yıldırmasın sizleri. Siz yeter ki güçlü olun ve erken yaştan itibaren eğitimime odaklanın.

Bana ablamı ya da abimi yetiştirirken davrandığınız gibi olağan ve doğal davranın. Bebekliğimin ilk günlerinden itibaren bana fırsatlar sunun, beni cesaretlendirin, beni yüreklendirin. Yaşamın her alanına beni katmaya çalışın, beni geniş ailemizle tanıştırın ve

onların da beni tanımmasını sağlayın. Ablama ya da abime göre daha koruyucu yaklaşmayın bana. Unutmayın, ben de büyürken ve gelişirken onlarla aynı evrelerden geçiyorum. Sadece ben daha fazla dokunmaya ihtiyaç duyuyorum ve etrafımda olup bitenleri anlamam için sesli anlatımınıza ihtiyacım var. Yaşıma uygun olan her malzemeye dokunmama her zaman izin verin çünkü ben dokundukça görmüş olurum. Dokunmak, benim için görmektir. Dokunmadığım her nesne, görmediğim ve bilmediğim bir nesne haline dönüşür benim hayatımda. Beni sesli oyuncaklara boğmayın. Tabii ki sesli oyuncaklar da alın bana ancak sadece sesten ibaret oyuncaklar almak zorunda değilsiniz. Onun yerine, farklı dokuları olan oyuncaklar almaya çalışın. Hatta sürekli oyuncak almak zorunda hissetmeyin kendinizi, daha çok gerçek nesnelere buluşturun beni. Unutmayın, görme engelli bebekler için gerçek nesnelere, öğrenmeyi daha kalıcı kılar.

Daha ilk günlerden, ne çok konuştum değil mi? Ama bunları söyleyebildiğim en erken zamanda söylemem gerekiyordu sizlere. Çünkü özellikle de ilk bebekliğim hep sizlerle geçecek ve biz ailecek bu zaman dilimlerini en iyi şekilde değerlendirmeliyiz. Çünkü bu bebeklik dönemleri bir daha geri gelmeyecek. Ve ben, sizlerin benim için ne kadar çırpındığınızı biliyorum. Unutmayın, bu yolculukta birlikteyiz ve aile olmak paylaşmayı gerektirir. Ben de daha ilk günden sizinle fikirlerimi paylaşmak istedim. Niyetim, hem sizin hem de kendimin hayatını kolaylaştırmak. Stresimizi ne kadar azaltabilir ve ne kadar doğal davranabilirsek, o kadar verimli bir hayat geçirebiliriz. Sanmayın ki sadece anne babalar çocuklarını düşünür, çocuklar da anne babalarını düşünür ve onlar için telaşlanırlar. Siz benim için çok değerlesiniz. Biliyorum, ben de sizin için öyleyim. Öyleyse, birbirimizi daha da değerli kılmanın tam zamanı. Doğumumun ilk gününden itibaren eğitimim ve gelişimime tam destek verin. Unutmayın, güçlü bireyler, güçlü aileleri meydana getirir. Bu toplumda ve bu dünyada tüm gücümüzle ve farklılıklarımızla var olalım.

İlerleyen zamanlarda, size eğitimim ve gelişimim konusunda neler yapabileceğinize dair ipuçları vermeye devam edeceğim. Siz de benim sözlerime kulak vererseniz, birlikte güçlüklerin üstesinden gelebilmek için çözüm önerileri geliştirebiliriz. Amacımız, güçlükleri sıralamak değil, aksine çözüm önerileri geliştirmek. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle. O zamana kadar kalın sağlıklıyla.

Yelda ya da Eloquence Gitti, Tek Çözüm Format Mı?

Can Deniz Balkaya

candenizbalkaya96@gmail.com

[Sayı:85, Mart 2021](#)

Selam herkese, bugün sizlerle bir şeyi tanıtmak yerine, bir sorunu çözmek için konuşalım. Bazı kişilerden “Eloquence ya da Yelda gitti ama JAWS ya da NVDA çalışıyor. X, y, z falan yaptım ama olmadı. Başka ne yapabilirim?” diye soru geliyor. Açıkçası seneler önce ben de bu sorunun cevabını bilmiyordum, bilgisayarlara format atıyordum. Ama bu değişti, birkaç ay önce çözdüm meseleyi. Haydi gelin, şimdi beraber bakalım. Ancak bu ayarlar Windows 10 için geçerlidir.

İlk önce “başlat” menüsüne “ses ayarları” ya da bunun belli bir bölümünü yazalım ve “ses ayarları” ögesine tıklayalım. Ses ayarlarına erişmek için bir diğer yöntem de “windows+1” yapıp “tab” ile “sistem” ögesine tıklayıp bir kez daha “tab” yaparak ok tuşlarıyla “ses” ögesine tıklamaktır.

Daha sonra “tab” tuşu ile ilerleyerek, “uygulama birimi ve cihaz tercihleri” ögesini bulup “boşluk” ya da “enter” ile tıklayalım.

Burada, yine “tab” veya “shift+tab” yaparak “Microsoft önerilen varsayılanlara sıfırlayın” ögesine “enter” yapın. Daha sonra ses seviyeleri değişecek, varsayılanlara geri dönecek. Bu sayede Yelda’nın ya da Eloquence’in sesi de geri gelecek.

Yine bu ekrandan, diğer uygulamalarınızın sesini de ayarlayabilirsiniz. “Tab” ile dolaşarak “sistem sesleri” kısmında “aşağı yukarı ok” tuşlarıyla, diğer uygulamaları seçip bir kez “tab” yaparak seçtiğiniz uygulamanın ses seviyesini ayarlayabilirsiniz.

Biraz Ondan, Biraz Bundan, Biraz Şundan

Ramazan Derin

rramazanderin@gmail.com

Sayı:84, Şubat 2021

Bu ay kafamda net bir fikir olmadığı için ve zamanım kısıtlı olduğundan biraz işinize yarayacak, yazması zor olmayan ve dağınık bilgilerden bir yazı oluşturmak istedim. Faydalı olacağını umarak yazıya başlıyorum.

“Bu bilgisayar” ögesine daha kolay erişmek:

- Herhangi bir klasör üzerinde “alt f” ve ardından “a” tuşuna basarak klasör seçeneklerini açın. Klasör seçenekleri açıldığında karşınıza çıkan ilk seçenek “Aşağıdakileri yapmak için Dosya Gezgini aç” olmalı. Duyamadıysanız emin olmak için “tap” ve “shift tap” yaparak seçenikle ilgili mesajı tekrar duyabilirsiniz. Varsayılan olarak hızlı erişim seçili olmalı, bir “aşağı ok” yaparak “bu bilgisayar” üzerine gelin. Ardından “alt u” yaparak “uygula” seçeneğini etkinleştirin.
- Bu ayar yapıldığında “windows e” tuşu yaptığınız her alanda “bu bilgisayar” yani eskiden “bilgisayarım” olarak bildiğimiz alan açılacaktır. Bu yereldisklerinize, belgelerinize, indirilenler klasörünüze ve “bilgisayarım” içerisinde olan klasörlere rahat ve hızlı erişmenizi sağlayacaktır.

Diskte alan açma

- “Hazırda beklet” seçeneğini kullanıyor musunuz? Kullanmıyorsanız, bu seçeneği devre dışı bırakmak, diskinizde alan açmak için yapılabilecek mantıklı bir hareket olabilir.
- Bunu yapmak için “windows x” tuşuna basın, “yukarı ok” ile ilerleyerek “windows powershell, yönetici” seçeneğini bulup “enter” ile etkinleştirin. “powercfg -h off” tırnak içerisinde yazılı kodları tırnakları dahil etmeden kopyalayın ve “powershell” penceresine gidin. “control v” yapın, ardından “enter” tuşuyla yapıştırdığınız kodu etkinleştirin. Herhangi bir hata mesajı almadığınız durumda, “bilgisayarı kapat” penceresine gelip “hazırda beklet” seçeneğinin kaybolup kaybolmadığına bakabilirsiniz. “Hazırda beklet” seçeneğini hala görüyorsanız, bilgisayarı yeniden başlatıp tekrar kontrol edin.
- Daha fazla alan açmak için disk temizlemeyi de kullanalım.
- “Başlat” menüsü arama alanına “disk temizleme” yazın ve “enter” ile uygulamanın açılmasını sağlayın. Varsayılan olarak yerel disk c seçiliyse, “tamam” tuşuna basın. Ve bir süre bekleyerek bilgisayarın temizleyebileceği alanı hesaplamasını bekleyin. Geri dönüşüm kutusu ve Windows’un kendi silebileceği alanların bir listesi karşınıza çıkacak. “aşağı ok” tuşuna basarak, silmek istemediğiniz şeylerin işaretini kaldırın, silmek istediklerinizi de işaretleyin ve “tamam” tuşuna basın. Not: Burada sadece “indirilenler” diye bir seçenek karşınıza çıkarsa, işaretlemeyin, bilgisayarınızın “indirilenler” klasörünün temizlenmesini istemezsiniz. Uyarıldınız! “Tamam” ve ardından “dosyayı temizle” seçeneğini etkinleştirin.

- Ek olarak Windows 10 bir sürü güncelleme dosyası biriktiriyor ve genelde silmiyor, onları silerek de çok güzel bir alan kazanabilirsiniz.
- Tekrar disk temizlemeyi açın, “yereldisk c” seçiliyse, “tamam” seçeneğini seçerek tekrar “disk temizleme” penceresine ulaşın. “Sistem dosyalarını temizle” seçeneğine tıklayın ve Windows’un tarama yapmasını bekleyin. Not: Disk seçme alanı karşınıza tekrar çıkabilir, “yereldisk c” yine seçili olacaktır ve “tamam” seçeneğini seçmeniz, taramayı başlatacaktır.
- Ben bu alanda teslim iyileştirme dosyalarını özellikle işaretleyip silmenizi öneriyorum. Windows sık sık güncelleme yapıyor ve çok fazla çöp dosya oluşuyor. Geçen gün 3 GB temizlik yaptı bu seçenekle Windows. Bilgi olarak yazmış olayım, Windows’un kendi özelliği ve güvenle kullanabilirsiniz. İndirilenleri silmemeye dikkat edin yeter.

Sesle ilgili ufak kısayollar oluşturma:

- Ses karıştırıcısı ve ses denetim masası olarak bildiğimiz ayarlara daha rahat ulaşabilmek için masa üstünde kısayollar oluşturdum. Eğer işinize yarayan sık kullandığınız ayarlar ise, siz de bunu yapabilirsiniz.
- Masa üstüne gidin, önce “control boşluk” yapın, sonra “application” tuşu ya da “shift f10” yaparak “içerik” menüsünü açın. Ardından, “y” ve sonra “k” tuşlarına basarak kısayol oluşturma alanına ulaşın.
- “Tap” ile dolaşarak Öğe konumunu yazın alanına ulaşın ve Ses denetim masası kısayolu oluşturmak için alana “C:\Windows\System32\mmsys.cpl”, ses karıştırıcısını kısayol olarak oluşturmak için ise alana “C:\Windows\System32\SndVol.exe” yazın. Ben rahat olması için “kopyala, yapıştır” yapmanızı öneririm. Uyarı: Tırnaklar yine kopyalanmayacak.

Tuşa kısayol atama:

- Masa üstünde kısayol olarak bulunan uygulamalara daha hızlı erişmek için onlara kısayol atayabilirsiniz.
- Klavye Kısayolu oluşturmak istediğiniz masaüstü kısayolunun üstüne gelin, ve “alt enter” yaparak “özellikler” penceresinin açılmasını sağlayın. “Control tap” ile kısayol sekmesine ulaşın ve “tap” ile kısayol tuşu dediği alana gelin. Burada istediğiniz tuş kombinasyonuna basın ve ardından “enter” yaparak yaptığınız ayarın kaydedilmesini sağlayın.

Bu aylık benden bu kadar, Nisan ayında görüşmek üzere.